

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha čisto 78.180,
Wien št. 103.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din,
za inozemstvo 40 — Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Zakon o pobijanju draginje bo izpremenjen

**Senatni odbor hoče iz zakona, ki ga je sprejela Na-
rodna skupščina, odstraniti vse trdote**

Beograd, 19. aprila. p. V tukajšnjih
gospodarskih krogih vlada veliko zani-
manje za nadaljnjo usodo zakona o po-
bijanju draginje. Kakor znano, je Na-
rodna skupščina na eni svojih zadnjih
sej zakon soglasno odobrila in ga nato
predložila senatu v nadaljnje zakono-
dajno postopanje. Senat je tudi že izvo-
lil poseben odbor za proučitev zakona,
toda v odboru so se že takoj v začetku
pozvali razni pomisleki, zlasti še, ko je
začelo deževati protestov in resolucij s
strani trgovskih in obrtniških krogov.
Ker pa zakonskemu načrtu ni bila pri-
znana nujnost, je senatni odbor sklenil,
da ga hoče dovesti do konca, da se tudi
že razni predlogi in izjavili so se
bo posameznih zakonskih določb. Novi-
nariji so se danes obrnili na predsedni-
ka odbora, senatorja Miloja Jovanovića,
ki je med drugim pojasnil stališče od-
bora takole:

Odbor je zakonski načrt v načelu
odobril, vendar pa je sklenil, da hoče
zakon temeljito proučiti. Zato pa po-
trebno časa in ker mu ni določen rok,
do katerega mora predložiti svoje po-
ročilo, bo to tem lažje storil. Naglica
ni nikjer dobra, najmanj pri izdajanju

zakonov. Ni pa res, kakor se govori, da
bo odbor odločil, da zakon sploh
zavrni. Senat dobro ve, da je zakon
o pobijanju draginje v sedanjih prilikah
potreben, vendar pa se ne strinja z ne-
katerimi odredbami, ki bi mogle v pra-
ksi škodovati tudi solidnim trgovcem in
obrnikom. Zlasti hoče odbor podrobno
proučiti vse kazenske določbe. Poseb-
no se kritizirajo odredbe, ki določajo,
da je smatrati izpoved policijskega or-
gana za dokaz krivde. To bi lahko do-
vedlo do zlorab in odprlo vrata korup-
ciji. Tudi kazni so tako drakonične, da
bi lahko zlasti malega trgovca materi-
jalno uničile. Huda je tudi odredba, da
je izrečena kazen takoj izvršna, da se
zaporna kazen ne more izpremeniti
v denarno globo. Prvi zakon o pobija-
nju draginje, ki ga je leta 1921 izdal
pokojni dr. Gregor Žerjav, je bil zelo
dober in odbor je mnenja, da je treba
ta zakon samo sedanjim prilikam pri-
merljivo izpremeniti. V tem smislu bo
odbor tudi stavil izpremenitvene predlo-
ge. Če jih bo senat odobril, bo nato za-
kon vrnil Narodni skupščini, da o
njem ponovno razpravlja.

Napetost med Rusijo in Japonsko

**Koncentracija sovjetskih čet ob Mandžuriji Japonce
vedno bolj vznemirja**

Tokio, 19. aprila. d. Včeraj je podal
eden izmed vodilnih predstavnikov japo-
nskega zunanjega urada daljšo izjavo za
tiskom tiska o vedno bolj naraščajoči
napetosti med Japonsko in Rusijo in pri-
pravljenosti Japonske, da posreduje v spo-
ru med novo mandžursko republiko in
Sovjetsko unijo. Poudarjal je, da Japonska
nima namena napasti Rusije, položaj pa se
je posuši zaradi zbiranja ruskih čet ob
sibirsko-mandžurski meji. Po poročilu ja-
panskega generalnega konzula v Harbinu
je bil dinamični atentat na japonski vo-
jaški vlak v Mandžuriji dne 12. t. m. delo
ruskih agentov. Ne imelo bi pomena, da
je dejal zastopnik zunanjega urada, zapirali
oči pred dejstvom, da je Sovjetska unija
nezadovoljna z delavnostjo Japonske v
severni Mandžuriji. Sedaj, ko je koncent-
racija ruskih čet končana, prehajajo Rusi
k izvajenju. Odposiljanje ruskih vojaških
vlakov dokazuje, da je Rusija odločena
bodisi ofenzivno ali pa defenzivno nasto-
piti.

Po raznih vestih je na mandžurski meji
zbranih devet ruskih divizij.

Harbin, 19. aprila. d. Japonci so včeraj
arrestirali ruskega tajnika vzhodno-kitajske
železniške družbe ter 50 drugih ruskih držav-
ljakov. Domnevajo, da so arretirali v zvezi
z atentatom, ki je bil izvršen pretek-
li teden na japonski vojaški vlak.

Tokio, 19. aprila. d. Po došlih vestih
je bil včeraj ruski vojaški atese v Tokiju,
general Putnev, imenovan za vrhovnega
poveljnika ruske vojske na Daljnem vzhodu
kot naslednik generala Blücherja, ki je
bil pozvan na visoko vojaško mesto v Mo-
skvi. Vojaško vodstvo je prevzelo v Vlad-
divostoku vsa skladišča ter pridržalo ri-
biško brodogradnjo, ki običajno v tem času od-
paja na ribji lov proti Kamčatki. Ladje
ne bi bile vojaškemu vodstvu na razpolo-
go za morebiten prevoz četa na korejsko
mejo ali pa na otok Sahalin. Sovjetske
oblasti izkazujejo iz Vladivostoka vsakogar,
čigar lojalnost je morda dvomljiva. Vrše
se tudi živahna dela za zboljšanje utrd.

Zboljšanje angleških financ

London, 19. aprila. s. Državni tajnik
Chamberlain je imel danes svoj veliki
nestrojnost prijavljani proračunski go-
vor. Najprej je izjavil, da so nove uvozne
carine doslej prinesle vsoto dveh milijonov
funtov sterlingov. Z raznimi ukrepi
za štedenje in z novimi davki se je sedaj
dosegel v proračunu, ki je izkazoval pri-
dohodek 74 milijonov, majhen prebitok
od 356.000 funtov. Zadnji meseci so pri-
nesli pozitivne trgovine in dela. To po-
vzroča nado, da je najhujše prestopno. Pro-
račun ne vsebuje določb glede reparacij
ali zavezniških vojnih dolgov, pač pa tudi
ne za izplačilo lastnih vojnih dolgov An-
glije. Proračun obravnava to zadevo kot
odprto. Bodoči položaj je odvisen od re-
zultata lausanske konference. Po njego-
vem mnenju je najboljši, da se po sedaj
ne računa z reparacijami. To postopanje
pa ne pomeni, da je angleška politika v
tem delikatnem vprašanju storila kako no-
vo odločitev.

Sanacija bolgarskih financ

Sofija, 19. aprila. AA. Bolgarski finančni
minister Stefanov je po povratku iz Zeneve
izjavil, da je zadovoljen z rezultati svoje
misije, ter izrazil zaupanje v finančni od-
bor Društva narodov za zaupanje in pod-
poro, ki je bila izkazana Bolgariji. Upa, da
bo zaradi olajšav, ki jih dobi Bolgarija,
olajšana naloga bolgarske vlade, da reši
kompleksne gospodarske in finančne pro-
bleme.

Kreuger še živ?

London, 19. aprila. s. »Exchange Tele-
graph« je objavil vest iz Stockholma, da
so tam prepričani, da Ivar Kreuger sploh
ni mrtev, marveč je izginil in se umaknil
na Sumatro. Nihče namreč ni videl
Kreugerjevega trupla. Osojbo poslani-
štva so v hotelu, kjer se je Kreuger baje
umrtvil, zabranili vstop v njegove prostore.
Sodijo, da je Kreuger uspešno fignirati
samonar in poslati v Stockholmu krsto z
lutko, ki je bila njemu zelo podobna. Sum,
da je Kreuger na Sumatri, je zbudilo naro-
čilo večje količine posebnih cigar pri neki
stockholmski tovarni, ki je te cigare iz-
delovala le za Kreugera.

Stockholm, 19. aprila. s. Komisija, ki
preiskuje Kreugerjevo zadevo, je zahtevala
vse dokumente, ki se tičejo Kreugerjeve
smrti in sicer mrtvaški list francoskega
zdravnika, policijsko poročilo in pismo
švedskega poslanstva v Parizu švedskemu
zunanjemu ministrstvu.

Nemški ukrepi proti komunistom

Berlin, 19. aprila. s. Dopoldne so se pri-
čele v Berlinu in tudi v drugih nemških
mestih policijske preiskave v prostorih ko-
munističnih organizacij, ki imajo sličen na-
men, kakor preiskave, ki so jih izvršili pre-
tekli teden v prostorih narodno - socialis-
tičnih nadgradnih oddelkov. Policija skuša
iztakniti dokumente o obsejnih tajne komu-
nistične organizacije, ki je zavzela značaj
l. 1929. razpuščenih čet rdečih borcev. Pre-
iskave so bile opoldne v polnem teku.

PRVI USPEH ŽENEVSKE KONFERENCE

**Soglasno sprejetje sklepa o razorožitvi v etapah — Prva etapa
splošno znižanje na najnižjo stopnjo — Danes prispe v Ženevo tudi
Macdonald**

Beograd, 19. aprila. M. Razorožitve-
na konferenca v Ženevi, ki se je sestala
v začetku februarja, je bila, kakor zna-
no po 50-dnevnem zasedanju za tri ted-
ne odložena ter se je 11. t. m. ponovno
sestala k nadaljnji razpravi o razorožit-
venem problemu. Dosedanje dolgozve-
ne razprave, na katerih so posamezne
delegacije pojasnjevale in branile svoja
česta si popolnoma naprotujoča stališ-
ča, so vzbujale vtis, da se je s tem pre-
prečilo, da konferenca sploh ne bo mogla
doseči nikakega pozitivnega rezultata,
marveč da bo končala s sprejetjem re-
solucije z raznimi priporočili, ki pa bo-
do ostala le na papirju. Petdesetimi
dan konference pa je prinesel docela ne-
pričakovano velik in važen rezultat, ki
pomeni mejnik v razvoju razorožitve-
nega problema. Dosežen je bil sporazum,
naj se razorožitev izvede v etapah.

Odbor splošne komisije je soglasno
sprejel resolucijo o postopni razorožitvi
v določenih presledkih s tem, da iz-
vede sedanja razorožitvena konferenca
prvo etapo splošnega znižanja oboro-
ževanja na najnižjo mogočo stopnjo. S
to resolucijo je rešeno veliko in za kon-
ferenco najbolj važno vprašanje, ker je
tako po skoro trimesečnih razpravah
uspelo najti osnovno linijo, po kateri
se bo razvijala vsa nadaljnja akcija.
Dosega tega sporazuma je tem po-
memnejša, če se upošteva, da so bili
predlogi in zahteve, ki so se stavili z
raznih strani, taki, da so se medseboj-
no skoro izključevali. Z ene strani se je
zahtevala takojšnja in popolna razoro-
žitev brez razlaga na sedanje stanje, dru-

gi zopet so zahtevali samo razorožitev
na kopnem, nasprotniki zopet samo na
morju, drugi zopet so se v svojih za-
hlevah omejevali na razorožitev v zra-
ku in na ukinitve ofenzivnega orožja.

Potrebno je bilo mnogo diplomatske
spretnosti za dosego sporazuma v takih
okolščinah in pri iskanju izhoda iz tega
kaosa predlogov in zahtev, da se je s
tem preprečilo, da konferenca ni obti-
čala na mrtvi točki, kar bi prineslo na-
rodno novo razočaranje. Namesto vseh
doktrinarov in deloma zelo zlonamer-
nih zahtev z očitvami zavlačevalno ten-
denca, je bil tako dosežen prvi stvarni
sporazum v tem tako velikem in deli-
katnem vprašanju in lahko se reče, da
je konferenca s tem pričela šele svojo
pravo delo. Seveda se ni treba udajati
pretiranim nadam, kajti še vedno ob-
stojajo velike težave, ki jih bo treba
še premostiti. Toda začrtana je pot,
ki vodi k cilju in vsaka država se bo
brnila odgovornosti, ki bi padla nanjo,
če bi to pot zapustila in s tem onemo-
gočila končni uspeh razorožitvene kon-
ference.

Soglasen sprejem

Ženeva, 19. aprila. AA. Redakcijski od-
bor, ki je imel nalogo, da sestavi resolucijo
o tem, ali naj se izvrši razorožitev v eni ali
v več etapah, je soglasno sprejel sledečo
resolucijo:

Splošni odbor upa, da bo znižanje oboro-
žitve v smislu čl. 8. pakta o Društvu narodov
izvedeno postopno, polom sprememb v
etapah, in sicer tako, da bo sedanja konfe-
renca sklenila prvo čim večje znižanje.

Ženeva, 19. aprila. s. Sklep, da se oboro-
ževanje omeji v etapah, je splošna komisija
razorožitvene konference sprejela dopoldne

soglasno. Pred izglasovanjem sklepa sta go-
vorila ruski delegat Litvinov in rumunski
delegat Titulescu. Titulescu je zahteval na
podlagi člena 8. pakta Društva narodov, naj
se pri postopnem omejevanju oboroževanja
upošteva varnost posameznih držav, njihovi
geografski položaji in druge posebne oko-
ličnine. Litvinov je Titulescuju stalno opo-
rekal in naglašal, da določa omejenj
člen pakta Društva narodov samo formalno
varnost in upoštevanje geografskih in dru-
gih okoliščin in da sprito tega nima take-
ga pomena, kakor mu ga je pripisal Titu-
lescu.

London, 19. aprila. s. Ministrski predse-
dnik Macdonald je danes v spodnji zbornici
se prisostvoval proračunski debati, jutri pa
bo z letalom odpoval v Pariz, od tam pa
z železnico v Ženevo.

Glavni odbor razorožitvene konference se
je danes po sprejetju resolucije o razoro-
žitvi v etapah, na katero so prisilili vsi
vodje delegacij, tudi Litvinov in Titulescu,
bavil z vprašanjem kriterijev razorožitve.
Glede tega vprašanja je bil predložen na-
rti resolucije španske, norveške in češko-
slovaške delegacije, ki se v bistvu omejuje
na to, da ponavlja besedilo člena 8. pakta
Društva narodov. Italijanski zunanji minis-
ter Grandi je predložil protinarti, ki un-
stavlja člen 8. samo kot smernico. V ostalega
izjavlja ta resolucija, naj se proučevanje o
uporabljanju tega merila in okoliščin za
znižanje oborožitve prične takoj praktično
izvajati, in sicer v najkrajšem času, da se
doseže prva odločilna etapa razorožitve na
najnižji meri.

Nemški delegat Nadolny je izjavil, da gre
pri tem proučevanju ne samo za to, da se
fiksira člen 8., temveč za to, da se praktič-
no uveljavi. Zaradi tega je nemška delega-
cija bila za italijanski predlog.

Francoski delegat je končno predložil po-
sredovalni predlog, naj se besedilo člena 8.
zveže s bistvenim končnim stavkom ita-
lijskega predloga. Prihodnja seja glavnega
odbora bo jutri.

Nov Hoovrov predlog za moratorij

**Hoover bo predlagal podaljšanje reparacijskega mo-
ratorija obnem z ureditvijo medzavezniških dolgov
— Ameriško posredovanje med Francijo in Italijo**

Washington, 19. aprila. s. V vladnih
krogih se širijo trditve, da bo predsednik
Hoover dal novo iniciativo glede morato-
rija, s katerim v zvezi se bo rešilo tudi
vprašanje medzavezniških dolgov. Nova
Hooverova iniciativa naj bi se lansirala v
svet pred 30. junijem, ko poteče sedanja
moratorij.

Pariz, 19. aprila. s. »Matin« je objavil
vest iz Washingtona, da tamkajšnji poli-
tični krogi ne verujejo, da bi Hoover dal
iniciativo za podaljšanje reparacijskega
moratorija in ureditev vojnih dolgov. Ho-
over mora računati na bližnji volitvami,
pri katerih namerava kandidirati. Pri tem
se mora zavedati, da ameriška javnost od-
klanja ureditev reparacij in vojnih dolgov
v obliki moratorija ali celo držanja postavk.

Ženeva, 19. aprila. s. Državni kancelar
dr. Brüning je danes pričel razgovore
z raznimi državniki. Danes se je najprej se-
stal z madžarskim zunanjim ministrom
Valkom. Govorila sta predvsem o gospodars-
skih vprašanjih v okviru zadnjih posveto-
vanj in razgovorov o podunavskem go-
spodarskem problemu. Nato je dr. Brü-

ning sprejel nizozemskega zunanjega mini-
stra Lacklanda, s katerim se je prav tako
razgovarjal v prvi vrsti o vprašanjih me-
narodnega gospodarskega značaja.

London, 19. aprila. s. Ministrski predse-
dnik Macdonald bo prisel v Ženevo v četr-
tek opoldne. Z diplomati, zbranimi v
Ženevi, bo razpravljal predvsem o podu-
navskem problemu in o pripravah za lau-
sanske konference. Macdonald je sklenil,
da se sporazume z zastopniki prizadetih
držav za skupne ukrepe proti nevarnosti
na Daljnem vzhodu.

Rim, 19. aprila. s. Italijanski listi poro-
čajo, da je prišel Stimson poleg drugega
tudi s tem namenom v Ženevo, da posre-
duje med Italijo in Francijo pri njunih po-
govorih o ravnotežu v pomorskem oboro-
ževanju. Angleški pomorski strokov-
njaki so sestavili kompromisno formulo za
rešitev tega italijansko-francoskega vpraša-
nja. V okviru te formule bo Stimson tudi
posredoval pri zastopnikih Francije in Ita-
lije, da se doseže sporazum in obe državi
pridruži lausanskemu paktu o pomorski
razorožitvi.

Sremska Mitrovica pod vodo

**V poplavljenih pokrajinah je evakuiranih že na deset-
tisoče ljudi in živine — Silno kritičen položaj**

Beograd, 19. aprila. p. Položaj v poplav-
nem ozemlju postaja zelo kritičen. Ker je
začelo ponovno deževati, vode, zlasti pa
Sava, neprestano naraščajo. Nasipi, raz-
močeni od dolgotrajnega deževja in po-
plav, so začeli skoro na vsej fronti popu-
ščati. Vrh tega pa je dosegla voda tako vi-
sino, kakor v zadnjih 50 letih še nikoli,
tako da so skoro vsi nasipi pretrgali in jih
morajo sprosti ojačevati. Od Broda dalje
je ob Savi noč in dan na delu na tisoče
ljudi, ki ob podpori vojaštva utrjujejo na-
sipe in maše nastale odprtine. Vojaštvo
pa je zadnje tri dni v glavnem zaposleno
pri evakuaciji ogroženih krajev. Samo v
teku večerašnjega dne so evakuirali med
Bosanskim Brodom in Samcem 4320 ljudi
in nad 2000 glav živine. Izprazniti so mo-
rali celo vrsto naselbin, ker je obstajala
nevarnost, da nasipi preko noči popuste.
Na področju Samac-Brečko so dosedaj
evakuirali 14.300 ljudi in 13.400 glav ži-
vine. Na področju Rača-Dašnica pa so
spravili na varno 11.000 ljudi in 35.000 glav
živine.

Poplavljeni so deloma tudi železniški
progi. Na cesti Beograd-Zagreb stoji vo-
da med Mitrovico in Martincem nad pol-
metra visoko. Železniška proga Mitrovica-
Vinokovi je na več kilometrov poplavlje-
na in obstoja nevarnost, da bodo morali
promet popolnoma ustaviti. Prav tako je
pod vodo železniška proga Obrenovac-
Zabrežje in je na tej progi promet popol-
noma ustavljen.

Najbolj kritičen je položaj trenutno v

Sremski Mitrovici in Obrenovcu. Sremska
Mitrovica je popolnoma poplavljena. Vse
mesto so morali izprazniti, nad 400 hiš pa
je voda porušila. Z vsa naglico grade sedaj
zasilne nasipe, da zajezijo nadaljnjo po-
plavo. Med begunci vlada veliko pomanj-
kanje, ker so si večinoma rešili samo golo
življenje. Zaradi tega je Rdeči križ skup-
no z banko upravo in lokalnimi oblastmi
organiziral prehrano beguncev. Mnogo te-
žavnejša je preskrba živine. Vsi pašniki so
pod vodo, v gozdovih pa tolike množine
živine tudi nimajo dovolj krme.

V okolici Beograda je položaj neizpre-
menjen. Dunav še vedno polagoma naraš-
ča. Nasipe na Makišu so toliko ojačili, da
je poplava vodovodnih naprav za enkrat
onemogočena.

Banjaluka, 19. aprila. p. V Banjaluki in
okolici je v minili noči zapadel nov sneg.
Danes je ves dan deževalo, tako da je re-
ka Vrbas znova zelo narasla in na več
krajih prestopila bregove. Na bosanski
strani in ob Vrbasu je nastala poplava, ki
se je razširila na ozemlje v širini 25 km
in postala katastrofalna za vso vrbasko
banovino. Iz Bosanskega Broda in okolice
se je izselilo 7000 ljudi. Vojska pomaga
ljudstvu. Po vodi plava mnogo mrtve ži-
vine. Poročilo o človeških žrtvah še ni.

Mitrovica, 19. aprila n. Pri Mitrovici je
Sava dosegla 7,5 m nad normalo. Ponav-
ljeno je polovica mesta. Voda prodira iz
južovzhodne in južozahodne smeri že v
centralne dele mesta. V Rači je voda pre-
plavila skoro vso vas in porušila 60 hiš.

Politična konferenca v predsedništvu vlade

Beograd, 19. maja. M. Danes dopoldne
se je v predsedništvu vlade nadaljevala
konferenca pod predsedništvom minist-
skega predsednika g. dr. Marinkovića. Po-
leg vseh ministrov so se tudi danes udele-
žili konference predsednik Narodne
skupščine dr. Kosta Kumanudi, predsednik
senata dr. Ante Pavelić, predsednik kluba
narodnih poslancev Nikola Uzunović in
podpredsednik kluba senatorjev dr. Stan-
ko Šverljuga. Na današnji konferenci se je
nadaljevala razprava o organizaciji stran-
ke v zvezi s proglasom, ki ga namerava
izdati glavni odbor JRKD.

Francosko posojilo Rumuniji

Bukarešta, 19. aprila. s. Rumunski listi
poročajo, da je rumunski vladi uspelo na-
peti posojilo v višini 6,5 milijard lejcev v
Franciji. Posojilo je dosegel diplomat Ti-
tulescu, ki je v zadnjem času večkrat po-
toval v Pariz in se tudi tik pred perfek-
tiranjem posojila v Ženevi sestel s fran-
coskim ministrskim predsednikom Tardi-
eujem. V zvezi s posojilom sta prispela v
Bukarešto Charles Rist in Roger Auboin.
Na bukareski borzi je sprito tega nastal
velik porast tečajev. Učvrstili so se zlasti
državni papirji in med finančnimi krogi
je pričelo prevladovati splošno optimistič-
no mnenje. Rumunska vlada je pripravlje-
na pristati na francosko finančno kontrolo.

Štedenje v rumunski državni upravi

Bukarešta, 19. aprila. g. Senatu je bil
predložen zakonski predlog, ki določa ukli-
nitev več državnih tajništvo in ministrstva
za Sedmograško. Ukinitvena bodo naslednja
državna tajništva: pri ministrstvu za Besa-
rabijo, pri ministrstvu za notranje zade-
ve, pri ministrstvu za trgovino in zale-
delstvo ter državni tajništvi za tisk in za
narodne manjšine.

Izid občinskih volitev v St. Pöltnu

Dunaj, 19. aprila. AA. Izid občinskih vo-
litev v St. Pöltnu je naslednji: socialni
demokrati 11.564 glasov s 23 kandidati
(pri volitvah leta 1929. 13.023 glasov, 28
kandidatov), skupna lista krščanskih so-
cialcev in velenemcev 5.917 glasov, 12
kandidatov, 6.305 glasov, 13 kandidatov),
nacionalni socialisti (hitlerjevci) 3.333 gla-
sov, 6 mandatov (640 glasov, 1 mandat),
komunisti 627 glasov, 1 mandat (185 gla-
sov brez mandata). Pri volitvah je naj-
bolj značilen porast narodnih socialistov.

Krvavi spopadi med španskimi republikanci in karlisti

Pampeluna, 19. aprila. d. Včeraj ponoči
je prišlo do spopadov med republikanci in
karlisti, v katerih sta bili ubiti dve osebi,
tri osebe pa so bile huje ranjene. V pro-
storih karlistične stranke je bila izvedena
preiskava, nakar so bili uradno zapечатeni.

Vstaja na Portoriki

San Juan (Portorico), 19. aprila. d. Na-
cionalisti so včeraj napadli vladno po-
slopje ter uničili del opreme. V boju s po-
licijo je bil eden izmed napadalcev ubit,
več oseb pa je bilo ranjenih.

Kdo je kriv krize?

Med evropskimi politikami in publicisti je malo mož, ki bi jih po temeljitem poznavanju mednarodne politike Evrope lahko primerjali z W. Steedom, novinarjem svetovnega ugleda. V angleškem listu »Sunday Times« je Steed nedavno objavil o Podunavju članek, v katerem odkriva ne samo prezanljivo zvezo med židovskimi stvarmi, marveč tudi marsikako okolnost, ki je javnosti doslej ostala skrita. Članek prinašamo v krajšem izvlečku.

V prvi polovici tekočega meseca sta se odigrali v Londonu dve zadevi velike mednarodne važnosti. Angleško-francoska razprava o pomožnem načrtu za podunavske države je izpadla nepričakovano uspešno. Sestanek štirih velešil — Anglije, Francije, Italije in Nemčije — pa se je končala z isto tako velikim neuspehom. Zdjaj ni nikakega dvoma več, da so vprašanje sestanka štirih velešil porinili v ospredje ljudje, ki so si želeli, da bi se angleško-francoski sporazum temeljito izjalovil. Po želji teh je nemški delegat Bülow s pomočjo Italije blokiral angleško-francoski podunavski načrt.

Razlog za to je treba iskati v nedavni preteklosti. Pred dobrim letom je Nemčija nastopila s svojo carinsko unijo. V Berlinu sedaj priznavajo, da je bila ta poteza naperjena proti Italiji kot kazenska za njeno prijazno stališče nasproti Hendersonovi formuli pomorskega sporazuma med Anglijo, Francijo in Italijo. Nemčija je stalno računala, da bo Rim podprl njeno težnjo po pariteti oborožitve, kar pa bi postalo s pomorskim sporazumom nemogoče, osebno ker bi temu skoro gotovo sledil tudi sporazum na kopnem. Trojica velešil bi bila lepo povezana s pogodbi in Nemčija bi bila ostala s svojo zahtevo po pariteti oborožitvi osamljena. Nobena izmed ostalih treh velešil bi ne hotela dovoliti nemške oborožitve, da ne bi s tem postale vse pogodbe brezpredmetne, ako bi se v evropski konstelaciji pojavil nov činitelj — oborožena Nemčija.

Ravno v času, ko so bile lani nade na pomorski sporazum največje, je počila nemška bomba. Zadalja je predvsem Briandovo politično rano, od katere si ni več opomogel, in Nemčija je tako sama odstranila svojega najboljšega prijatelja, ki ga je imela kdajkoli na francoski strani. Vendar pa je dosegla svoj cilj. Italija se je ustrašila, da bi Nemčija pogoltnila Avstrijo in se tako pojavila kot nevarna neposredna sosedba ob Brennerju, obenem pa svoj vpliv razširila globoko v Podunavje. Zato se je brž odmaknila od Francije in Anglije.

Ta v kali zatrti sporazum med tremi evropskimi velešilami pa je uničil mednarodno zaupanje in začela se je evropska finančna in gospodarska kriza. Nemčija je prva občutila posledice. Stala je pred polomom in pošiljala v Ameriko obupne klice na pomoč, ki se jim je Hoover odzval s svojim moratorijem reparacij in vojnih dolgov. V Nemčiji in Avstriji so se začeli polomi denarnih zavodov. Angleške banke so takoj pohitele na pomoč, da rešijo svoje naložbe v Avstriji, na Madžarskem in v Nemčiji. Vendar so bili angleški denarni krogi tako preplašeni, da je na samem Angleškem bila kriza neizbežna. Občutila se je zlasti sredi leta, jeseni pa je bil opuščen zlati standard.

Ves ta čas sta bili Francija in An-

glija v odkritem boju. London je bil iz finančnih razlogov na strani Nemčije in je čakal pomoči od Amerike v obliki popusta vojnih dolgov. Senat Zedinjenih držav je na te nade odgovoril z odločno izjavo, da Amerika od svojih terjatev ne bo popustila niti vinarja. Medtem pa so tudi v Zedinjenih državah rastle gospodarske težkoče in tudi Francija je bila začela spoznavati, da tudi nji kriza ne bo prizanesla. Pariz in London sta se začela zopet zblíževati, ker je v obeh državah začelo prevladovati mnenje, da se bo le v složenem postopku mogoče ubraniti napredujoče pogibelj.

Razvoj stvari v tem pravcu je omogočil o Podunavju predhodni sporazum med Simonom in Tardieuem, ki sta ga sklenila prošli mesec v Ženevi in v Parizu. Izpolnjen je bil ta domenek v londonskem razgovoru med predsednikom obeh vlad. Sporazum je bil več ko pristrčen in angleška javnost je z zadovoljstvom vzela na znanje, da sta Tardieu in Flandin celo pristala na to, da se zapisnik o sporazumu sestavi v angleščini, kar je menda prva slična koncesija francoskih državnikov, ki ljubosumno čuvajo značaj francosčine kot mednarodnega občevalnega jezika.

Na konferenci štirih velešil pa sta Nemčija in Italija porušili ta doseženi sporazum. Nemčija vedno sanja, da se ji kdaj posreči ustvariti gospodarski blok v Srednji Evropi, da si napravi z njim temelj za še večje področje svoje gospodarske in obenem tudi politične ekspanzije. Nemški nameni obsegajo vse Podunavje in ves Balkan. Tem načrtom je francoska iniciativa Podunavja močna zapreka. Italija pa se zopet boji vsake organizacije, ki bi kolikaj spominjala na nekdanjo monarhijo, nasprotuje pa pobudi tudi zavoljo tega, ker bi z njo prišlo Podunavje več ali manj pod francosko patronanco. Dober del italijanskih politikov sedaj obžaluje, da se je Italija pred trinajstimi leti tako zelo pulila in trgala za kraško ozemlje, pri tem pa izpustila daleko važnejše možne pridobitve. Toda to spada že v drugo poglavje, danes pa nam gre za bodočnost, ne za preteklost.

Kakor je pokazal Briandov poskus, je izvedba evropske federacije za sedaj nemogoča, ker se evropske države kot celota ne morejo sporazumeti. Poskus uresničenja nemških sanj o novem gospodarskem bloku med Renom in Vislo bi pomenil novo vojno. Zato ostane kot edini izhod nekaka forma Podunavja, ki naj bi bilo v gospodarskem pogledu pozitivna postavka, v političnem pa element ohranitve statusa quo. K temu novemu telesu bi lahko pristopile večje države na temelju svobodne trgovine. To možnost je naglašal angleško-francoski sporazum in nje izvedbo sta bili pripravljeni podpirati obe velešili. Sicer se je izjalovila, toda ne za večno. Misel je zdrava, ali nade na nje uspeh je edino v neutrudnem in prisrčnem sodelovanju Anglije in Francije.

Ceprav ne more nihče napovedati, kaj bo Nemčiji prinesla bodočnost, ko vendar prišel dan, ko bodo nemški politiki spoznali, da je edino prava pot k političnemu in gospodarskemu ozdravljenju tudi za Nemčijo sporazum Londona in Pariza in da je politika izigravanja Anglije proti Franciji in obratno kratkovidna in celo samomorilna.

borov nove stranke. Izvoljen je bil stalni sreski odbor JRKD. Podrobneje o tem bomo še poročali.

Ustanovitev krajeвне organizacije v Ptuj

Ptuj, 18. aprila. Za soboto je bil sklican ustanovni občni zbor krajeвне organizacije JRKD za mesto Ptuj. Čeprav je v mestnem gledališču plesni večer g. Erne Kovač, je bilo zborovanje zelo dobro obiskano iz vseh slojev prebivalstva.

Občni zbor je otvoril kmalu po 20. uri predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Franjo Šalamun, ki je pozdravil narodnega poslanca g. Lovro Petovarja in mestnega župana g. Ladislava Jeršeta. Občnega zbora sta se udeležila kot zastopnika sreske organizacije predsednik dr. Matej Senčar in tajnik dr. Ivan Fermevc. Dr. Šalamun je obrazložil pomen in program stranke, ki bo delovala v duhu jugoslovske narodne misli. Dotaknil se je prejšnjega strankarskega boja, ki se z ustanovitvijo nove stranke nikakor ne sme in ne more več obnoviti. Narodni poslanec Lovro Petovar je v svojem nad eno uro trajajočem govoru podal izčrpano poročilo o političnem položaju. Poudaril je veliko važnost in potrebo nove politične organizacije JRKD. Popolnoma svobodno pa je vsakemu, ali podpira to stranko ali ne. Izjavil pa je, da je od 305 poslancev izstopilo iz kluba samo pet, ostali pa delajo čvrsto na programu, na katerem so bili izvoljeni. V svojem nadaljnjem poročilu je tudi poročal o delu Narodne skupščine od izvolitve do danes, o zakonih, ki jih je dosedaj skupščina sprejela ali so se na vrsti.

Predsednik g. dr. Šalamun se je g. poslancu zahvalil za njegovo izčrpano poročilo. Na predlog šolskega nadzornika g. Gorupa je bil nato soglasno izvoljen naslednji odbor: gg. dr. Šalamun Franjo, odvetnik, Lenart Franc, veletrgovec, Simonić Vincenc, mehanik, Šestan Dušan, strokovni učitelj, Skaza Saša, bančni uradnik, Pavel Pirih, tovarnar, Rozman L., železničar, Luketić I. vojni invalid, Herczog R., čevljarški pomočnik in Levčević F., trgovski pomočnik. Razen tega sta v odboru tudi mestni župan g. Ladislav Jerše in še en občinski odbornik, ki bo naknadno imenovan. V nadzorstvo pa so bili izvoljeni: gg. Berlić Joško, gostilničar, Senčar Milko, veletrgovec in dr. Sikst Fichtenau, odvetnik. Kakor je razvidno, so v odboru zastopani vsi sloji. Na prvi odborovi seji se bo odbor konstituiral.

G. dr. Šalamun je še pojasnil, da številko dosedanjega članstva še ni končno ugotovljeno, ker vpisne pole še krožijo. Po volitvah se je razvila živahna debata v kateri so govorniki postavili razna vprašanja na g. poslancu, ki je na vsa vprašanja izčrpano odgovarjal.

Lepo uspelo zborovanje je predsednik zaključil ob pol 24. uri.

Naslednji dan, v nedeljo, je imel nar. posl. Petovar shodo pri Sv. Barbari v Halozah in na Ptujski gori. Oba shoda sta bila nepričakovano dobro obiskana; prvi je bil v prostorih g. Korenjaka, drugi v prostorih g. Horvata. Kmečko ljudstvo je z veliko pozornostjo sledilo govorom g. Petovarja in predsednika sreske organizacije g. dr. Senčarja. Shoda sta pokazala, da se prebivalstvo v polni meri zaveda važnosti in potrebe močne in složne politične organizacije; v obeh krajih se je prijavilo že tudi nad vse častno število članov v krajeвно organizacijo.

Za prihodnjo nedeljo, 24. t. m. napovedana shoda pri Sv. Andražu in pri Sv. Marjeti sta preložena na praznik, dne 5. maja ob istem času in na istem kraju, ker se mora nar. posl. Petovar v nedeljo udeležiti velikega zborovanja v Skopju. Dne 4. maja zvečer pa bo v Rozogoznici ustanovni občni zbor krajeвне organizacije. Sestanek bo v gostilni pri Brčiću, poročal pa bo g. poslanec Lovro Petovar. Na svidenje!

Posl. Prekoršek med volilci

Celje, 19. marca. Narodni poslanec Ivan Prekoršek je imel v nedeljo dva lepo uspešna politična shoda, dopoldne pri St. Jurju ob Taboru v prostorih Plavšakove gostilne, popoldne pa v Brastovcih pri Rössnerju. Prvem je predsedoval g. Plavšak, drugemu g. Lušin; oba shoda sta bila zelo dobro obiskana in sta pokazala, kako zelo se ljudje zanimajo za javna vprašanja. Poslanec g. Prekoršek je poročal o dosedanjem delu Narodne skupščine in o zakonih, ki so bili sprejeti; zlasti je pojasnil zaščito kmetov, novi trošarinski zakon, odpravo žitnega monopola itd. Poslušalci so ga povsod poslušali pazljivo in z zanimanjem, ob koncu pa se mu zahvalili z velikim odobravanjem. Po njegovih poročilih se je razvil živahen razgovor, v katerem je g. poslanec dajal pojasnila in odgovore na razna vprašanja in želje zborovalcev.

Rudarski shod v Trbovljah

V soboto je imela Zveza rudarjev shod, na katerem so razpravljali o povzicanju prispevkov za bratovsko skladišče in o znižanju pokojnin. Shodu je predsedoval gospod Murn, poročevalec pa je bil podpredsednik Glavne bratovske skladišče g. Sober. Shod je bil precej buren, ker so služki delavstva zaradi praznovanja že takoj majhni, da se delavstvo niti nečisti ne more več. G. Sober je izjavil med drugim, da bi povisek prispevkov znašal mesečno 9 Din, kar bi v normalnih časih ne pomenilo veliko, v sedanjih časih pa pomeni mnogo, zelo mnogo. Vendar pa bo moralo delavstvo ugrizniti tudi v to kiselko jabolko, ako si noče poslabšati svoje veljavne socialne institucije. Bratovska skladišča izkazuje vsak mesec deficit, ki ga je treba na nekak način kriti, ker bodo sicer bodoči unokojenci ostali brez pokojnin.

G. Sober je poročal zelo stvarno in pojasnil zadevo do podrobnosti. Ravno tako stvarno je pojasnil tudi zadevo znižanja pokojnin. Sedanje pokojnine so prejemali unokojenci proti pravilniku, ker se jim ni zaračunala po kategorijem zaslužku za 5 let nazaj, kakor to predvideva pravilnik. Pokojnine, ki jih bodo prejemali sedaj, bodo odmerjene strogo po pravilniku.

V debati, ki je bila mestoma zelo živahna, so vsi govorniki poudarjali potrebo zvišanja prispevkov, ker delavstvo ne sme dopustiti, da mu propade ustanova, za katero so se predniki borili dolga leta in ki je edina pomoč onemoglim rudarjem, vendar pa bi sprišlo slabih zaslužkov morala pomagati tudi država, da se bratovska skladišča sanira.

Sokolska zborovanja v Beogradu

Važni sklepi – Velik pokrajinski zlet v Ljubljani I. 1933.

Letošnja II. glavna skupščina saveza Sokola kraljevine Jugoslavije v Beogradu se je vršila od 8. do 10. aprila. Trije dnevi so bili skoraj premalo, da so se v polni meri obravnavala vsa pereča vprašanja, ki jih je pri sokolski organizaciji v Jugoslaviji vedno več. Saj šteje naše Sokolstvo 1700 članice po vseh delih države z nad četrt milijona pripadnikov. Posvetovanja načelnikov in načelnice ter prosvetnega zbora so bila določena za 8. april, prosvetni zbor pa je zboroval 9. aprila. 8. aprila popoldne je bil zaupni sestanek savezne uprave, vseh župnih starešin in načelnikov, ki se je pečal v glavnem z reševanjem izredno važnih internih vprašanj, 9. aprila pa je zboroval plenem delegatov. V nedeljo popoldne je bila manifestacija seja glavne skupščine, ki je tudi formalno odobrila vse sklepe prejšnjih dni, zlasti pa zaupnega sestanka vseh župnih delegatov, ki jih je bilo preko 300. Prav impozantna slika je bila na sokolski parlament, ki je mirno in na dostojni višini razpravljal in sklepal o delu Sokolstva za leto 1932. in bodoča leta.

Najvažnejši sklep glavne skupščine je bila resolucija, ki poverja savezno upravo, da deluje za izmenjo zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije. Resolucijo je »Jutro« že priobčilo naslednji dan. Leta 1933. bo v Ljubljani velik pokrajinski zlet žup Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Varaždin, Zagreb, Sušak in Karlovac. Istočasno z zletom pa bodo tudi II. medletne tekme za izbrane Sokole iz cele države. Vse slovesnosti se bodo vršile v »epin« na 70 letnico obstoja »Ljubljanskega Sokola«, matice vsega jugoslovskega Sokolstva, ki je bil osnovan pod imenom »Južni Sokol« leta 1863. Velik del razprav na skupščini je bil posvečen tudi udeležbi na vsesokolskem zletu v Pragi, ki se ga udeležijo naše Sokolstvo z nad 8500 člani. Na ljubljanskem pokrajinskem zletu 1933. bo močno zastopano češkoslovsko in ostalo slovansko Sokolstvo. Razveseljujejo se bila tudi poročila o proslavah 100 letnice rojstva ustanovitelja Sokolstva, dr. Miroslava Tyrša po vseh sokolskih edinicah v Jugoslaviji.

Zbor župnih načelnikov in načelnice

je vodil savezni načelnik brat I. Bajželi. Zastopane so bile prav vse župe. Z odobravanjem je bilo sprejeto poročilo saveznega načelnika in načelnice. Leni je bilo po vseh župah 122 prednjaških tečajev s 3199 tečajniki in tečajnicami. Nekateri so bili tudi v tečajih COS v Pragi. Savez je priredil 6 mesečno prednjaško šolo za članice v Mariboru, za članice v Ljubljani. Stevilni župni zleti so uspeli prav dobro, nekateri zelo dobro. Niso pa priredile vse župe svojih zletov, temveč so nekatere preslele težišče nastopov v okrožja. Letos bodo imele vse župe brez izjeme zlete, da se bo lahko sodilo o pripravljenosti za praški zlet.

Tragična smrt uglednega vinskega trgovca

Ptuj, 19. aprila. V Ptujju je tragično preminil ugledni g. Franc Osterberger, vinogradnik in veleposelnik. Pokojnik je bil po rodu Nemec, ki je bil zaradi svoje korektnosti tudi v slovenskih krogih zelo priljubljen. Politično se ni nikoli udeleževal, nego se je popolnoma posvetil svoji vinski trgovini. Njegova vina so svetovnega slovesa in je zato bil tudi večkrat odlikovan s svetovnimi diplomami.

Pokojnik je bil že dalje časa živčno bolan. Včeraj je šel od doma dopoldne, a popoldne so ga našli na podstrešju obešenega. Samomor je izvršil nedvomno in hipni duševni zmedenosti.

Bridka izkušnja v slabi tovarišiji

Ljubljana, 19. aprila. Rudolf iz okolice Podnartja je vzel v posedel svoj hranično knjižico z vlogo 32.000 Din in odšel v Kranj, kjer je dvignil pri Mestni hranilnici 2940 Din. Ko je imel denar, dediščino po svoji materi, je žepu, si je kupil obleko in perilo, nakar se je vrnil domov, da se preobleče. Pa so ga tiščali novi čevlji in je odhitel znova na kolodvor, se potegnul nazaj v Kranj in zamenjal čevlje. Ves nov in korajžen se je nato odpravil po mestnih gostilnah. Na kranjskem mestu, ga je srečal znanec in se mu pripotožil za liter vina. Rudolf si ni dal dvakrat reči in je znanca rade volje ustregel. V gostilno so se pozneje natepli še drugi fantje, ki so zaslužili pri Rudolfu denar. Naročali so na njegov račun, pili in jedli, slednjič pa je neki Leopold predlagal, da najamejo avto.

Kmalu nato je avto z Rudolfom in tremi njegovimi znanci zdrsnil proti Ljubljani. Tu so se vsedli v neko gostilno v predmestju in napravili načrt za grandiozen krok. Morda bi se stvar res vršila po načrtu, če se ne bi pozneje odnehal naravnost v Kolodvorsko ulico, kjer se je v dalmatinski gostilni pričelo znova z litrovanjem. Pa se je Rudolf izgovoril z zasplostjo in izginil po stopnicah, kakor se je bil prej z gostilničarjem domenil glede prenočitve. Seveda pa Rudolf ni dobil sobe z eno posteljo, marveč se je vlegel v sobi, kjer je spalo še več drugih. Nemalo omamljen in utrujen je sicer previdno spravil listino pod vzglavje, a to je pa zjutraj našel prazno...

Bridko razočaran se je tako naenkrat znašel v Ljubljani brez vsakih sredstev in njegova prva pot je bila na policijsko upravo. Povedal je svojo zgodbo in vse sitne okoliščine, nakar je odšlo na zasledovanje za tatovi par policijskih agentov, ki so aretirali Rudolfovo družbo od prejšnjega večera. Seveda se niso zmotili, kajti baš ti njegovi gostje so bili tatovi, ki so poiskali spečega gostitelja v njegovi sobi in ga popolnoma okradli. Drzni, nehalni prijatelji so zdaj spravljivi v zaporih policijske uprave in bodo tu pričakali eksperimentalne kazni pred sodiščem.

Obsodba ponarejevalca slik

Berlin, 19. aprila 8. Sodišče je obsodilo ponarejevalca Van Gogovih slik, Otona Wackerja, na leto dni zapora.

Delovni program za letošnje predvideva poleg dveh saveznih prednjaških šol, ki se že vrše za članice v Mariboru, za članice v Ljubljani, še 14 dnevnih lahkoletskih tečajev v Zagrebu, zvezne pavalne tekme v Beogradu v avgustu, ki bodo sledile župnim pavalnim tekmam. Vršila pa se bo tudi savezna pavalna šola začetek avgusta. Vsa društva, kjer je kolikaj priložnosti, morajo gojiti pavalje. V avgustu bo v Ljubljani zvezna šola za vodnike mladinskih oddelkov. Letošnje tekme v igrah bodo v septembru, za članice in naraščajnice v Beogradu, za članice in naraščajnice pa v Novem Sadu. Pred zveznimi tekmami bodo izbirne tekme, in sicer za pet pokrajinskih okrožij, kar je novost glede organizacije te vrste tekme. V zimi leta 1932/33 bodo savezne smučarske tekme itd. O pokrajinskem zletu v Ljubljani smo že poročali.

Za udeležence vsesokolskega zleta v Pragi je bil odobren poseben pravilnik, ki strogo predpisuje vse podrobnosti glede potovanja in bivanja na zletu v Pragi. Izbirne tekme za udeležbo saveza Sokola na tekmah za slovansko prvenstvo se bodo vršile 28. maja v Ljubljani. Za stateto, ki jo mora postaviti naše Sokolstvo k tekmam v Pragi, bo izločena tekma 19. junija v Zagrebu. Po podatkih, ki jih ima načelnstvo, se je prijavilo na zlet 2233 tečajevcev, 931 tečajev, 269 članov selskih čet ter 38 starejših bratov, ki bodo nastopili skupno s starejšimi člani COS. Naraščajniki je prijavljenih 421, naraščajnice pa 215. Naše Sokolstvo bo nastopilo s svojimi prostimi vajami in posebnimi nastopi na prvi glavni zletu dan. Vse članstvo in naraščajci pojde na zlet brez izjeme s svojo sokolskih slavnostnih krojnih; edino članicam je dovoljeno, da smejo iti tudi v narodnih nosah.

Za naraščaj je zopet uvedeno starostno razdobje od 14. do 18. leta, za dečo od 6. do 14. leta. Določila se je telovadna obleka za prosto telovadbo, odznake za načelnstvo saveza in žup, preuredila se je nekoliko telovadna obleka za dečo itd. Za vodnike selskih sokolskih čet se je določil poseben odznak, trobka z modrim pasom.

Zborovanje načelnikov je torej v razmeroma kratkem času absolviralo ogromno snov, kar je v glavnem zasluga načelnstva saveza, tehničnega odbora in seveda neumornega dela vseh članov teh korporacij.

Dne 1. oktobra 1931., ko se je sestavila zadnja statistika, je bilo vpisanih 29.548 telovadečih članov, 6214 tečajev, 20.461 moškega naraščaja, 11.596 ženskega naraščaja, 44.265 moške deče in 33.059 ženske deče. Napredek od 1. januarja 1931 pa do 1. oktobra znaša 14.417 tečajevcev, 2268 tečajev, 8766 naraščajnikov, 3094 naraščajnic, 23.619 dečkov in 17.752 dečic, skupno 69.916. Sokolske telovadne kategorije so se torej pomnožile v 10 mesecih lani za 95,8 odst., kar je lepo zadoščenje vztrajnega dela našega Sokolstva. (Dlje.)

Težnje ptujskih državnih nameščencev

Ptuj, 19. aprila. V petek se je vršil na magistratu izredno dobro obiskan sestanek državnih nameščencev, ki jih je v Ptujju skupno nad 370. Predsednik nabavljalne zadruge, davčni upravitelj g. Prime je poročal o vseh stanovskih zadevah, prijavil pa so se še besedi tudi številni drugi govorniki, ki so se vsi strinjali v tem, da je v Ptujju zelo potrebna emotna skupna organizacija državnih nameščencev.

Da se rešijo vsa pereča vprašanja, je bil izvoljen izvršni odbor v okviru Nabavljalne zadruge, ki ima nalogo, da sestavi potrebne resolucije. V odboru so: gg. davčni nadupravitelj Albert Prime, strokovni učitelj Dušan Šestan, sreski podnačelnik Rafael Mahnič, sodnik dr. Muhić in učitelj Edvard Praprotnik. Vsebinske resolucije je naslednja: Mestna občina naj opusti nameravano pobiranje najemniškega vinarja in upošteva pri znižanju najemnin v prvi vrsti državne in avtonomne uslužbence ter pozove ostale hišne posetnike k znižanju najemnin. Banska uprava naj odpravi kuluk in vrne že plačane prispevke. Vsa društva naj članarino glede na težavni položaj državnih nameščencev primerno znižajo. Na koncu so se zborovali izrekli za zakon o zaščiti najemnikov. Razpravljale so se nato še ostale stanovske zadeve, kakor tudi zadeve tičoe se Nabavljalnih združenj.

Iz prometne službe

Beograd, 19. aprila AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen pri direkciji državnih železnic v Ljubljani za višjega kontrolorja v 6. skupini in za pomočnika šefa postaje v Ljubljani—glavni kolodvor Franjo Škof, dosedaj višji kontrolor prometno-komercialnega oddelka na direkciji državnih železnic v Beogradu.

Izgon Mariborčanke iz Zagreba

Zagreb, 19. aprila n. Zagrebska policija je izgnala iz Zagreba Ivaniko Glasjerjevo, rojeno l. 1900. v Mariboru, ker je v družbi s Kristino Mrkorjevo nabirala brez pooblastila prispevke za nemško društvo »Hilfsvereine«.

Smrt nemškega izumitelja

Frankfurt, 19. aprila AA. V Crombergu na Taunusu je umrl v 81. letu dvorni lekarnar Julij Neubronner. Svojčas je zaslovel z iznajdbo, s katero so med vojno s pomočjo globoko pismonoš fotografirali sovražne postojanke.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Preležno oblačno, mestoma slabo deževno, hladno. — Situacija včerajšnjega dne: Velika barometrska depresija je razdeljena na več centrov in prevladuje nad južno Evropo. Nad severno Evropo se je stvoril visoki pritisk. Sprito teža je nastala pri nas deževno in hladno vreme. Pritisk je narasel od 1,5 do 4 mm enako v vseh krajih, razen v Primorju, kjer je še nekoliko bolj narasel. Temperature so na vzhodu v splošnem padle za 1 do 2 stopinj, na zapadu na so ostale brez spremembe ali pa so narasle za 1 do 3 stopinje, in sicer najbolj v višjih gorskih krajih.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Negotova, na zapadu in na jugu mogoče nekoliko boljše vreme.

Živahen političen pokret na štajerskem

Nad tisoč ljudi na javnem shodu v Murski Soboti — Shodi poslanca Petovarja v Ptujju in okolici — Dva shoda v Savinjski dolini

Murska Sobotica, 18. aprila.

Za včerajšnjo nedeljo je sklican tukajšnji sreski odbor JRKD v Mursko Sobotico javen shod. Že mnogo pred napovedano uro so se začeli zbirati pred Sokolskim domom ljudje iz vseh krajev Prekmurja. Zbralo se jih je gotovo več tisoč in popolnoma so napolnili obsežno dvorano in vse stranske prostore, mnogi pa so morali ostati še na cesti. Točno ob 11. uri je predsednik sreske organizacije župan in notar Koder otvoril veličastno zborovanje. Pozdravil je navzočo narodna poslanca gg. Benka in Zemljiča in se zahvalil za ogromno udeležbo. Prekmurje je dalo tudi 8. novembra največji odstotek glasov v naši banovini. To se mora upoštevati tudi pri naših prošnjah in željah na merodajnih mestih. Narodni poslanec Zemljič je sporočil najprej pozdrave volilcev iz sosednega litotomškega sreza. Dotaknil se je nato vseh perečih gospodarskih vprašanj, ki jih je poljudno razložil.

Drugi se je oglašil g. Geza Vezir, ki se je pritoževal, da so ostale brezuspešne skoro vse dosedanje prošnje in akcije za izboljšanje položaja v Prekmurju. Odgovarjal mu je narodni poslanec Benko, katerega so zborovalci pozdravili s plaskanjem in vzklikanjem. Omenjal je potrebe Prekmurja, za katere se je boril in se še bori. Na merodajnih mestih ni bilo mogoče doseči, da bi se z ozirom na izredni položaj Prekmurja odpravil davek na šmarnico. Unanie pa je, da bo povrtna škoda v občinah, ki so bile prizadete no toči. Cene živini so padle po vsej Evropi, ne samo pri nas. Najhujše trpi pod tem Prekmurje, ki je že od nekdanj izvažalo pred vsem živino. Nova mlinska naredba v pogledu takšni pravičina in jo bo treba temeljito spreminiti.

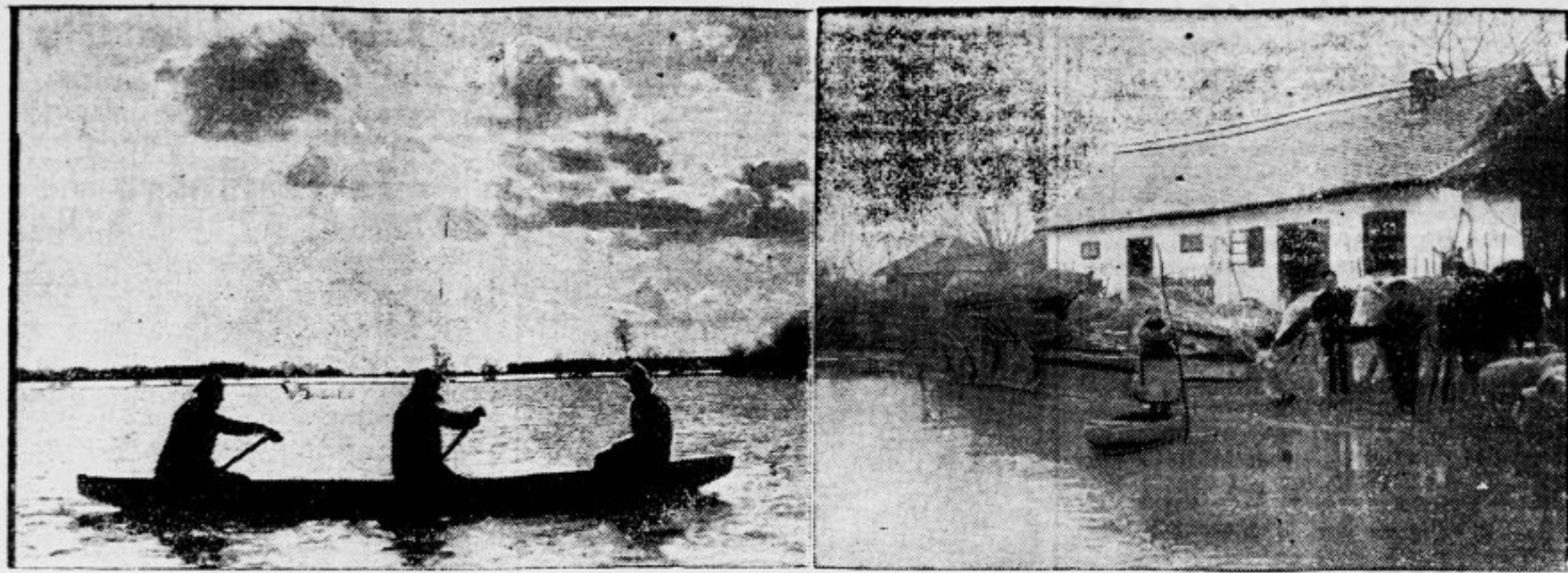
Proti koncu govora g. Benka sta prispele na shod še narodna poslanca dr. Rape in Hajdinjak, ki so ju zborovalci toplo pozdravili.

Med govori poslancev je delal medklice neki doseljenec iz Hrvatske, ki se je naposled oglašil tudi k besedi. Za hip je res potegnil za seboj nekaj zborovalcev, ko pa je posl. dr. Rape razkrinkal njegovo demagogijo, so ljudje spregledali in oni gospod, ki je poskušal zanaesti med nje razdor, je odšel iz dvorane med živživanjem ogorčenih zborovalcev. Posl. Rape je nato nadaljeval svoj govor, ki so ga vsi poslušali z veliko pozornostjo in ponovnim odobravanjem. Poudaril je nujno potrebo po organiziranem in složnem delu, ker le tedaj bomo mogli premagati sedanjo stisko. Njegovim izvajanjem se je pridružil nar. posl. Hajdinjak; tudi njegov, z odobravanjem sprejeti govor je izvenel v izpovedi: ljubezen in sloga bosta premagala vse ovire. G. Kührar iz Puconcev je govoril o potrebi, da se podpira res domača industrija, druga industrija pa nacionalizira; zlasti ostro je nastopil proti kartelom. Predlagal je zaupnico in zahvalo poslancem, kar je bilo sprejeto z dolgotrajnim odobravanjem. Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija, ki vsebuje najnujnejše potrebe Prekmurja.

Govorilo je še več udeležencev zborovanja, med njimi g. geometer Pertot o količniku v Prekmurju, kar je vzbudilo veliko zanimanje in izvalo živahno debato. Po triurnem zborovanju je predsednik zaključil res veličasten shod, ki je pokazal, kako je prekmursko ljudstvo kljub svoji bedi ohranilo svojo treznost in svojo trdno voljo, da si s složnim delom pribori boljše čase.

V nedeljo se je vršila v Murski Soboti tudi seja zastopnikov vseh krajevnih od-

Naši kraji in ljudje

Sava je, ojačena s svojimi pritoki, podrla nasipe in izpremenila plodno sremsko ravnino v pravcata jezera. — Druga slika predčuje močno zalito in hudo opustošeno vas Kulić ob ustju Velike Morave

The English players

Ekupina angleških igralcev, ki so gostovali v Ljubljani: zgoraj od leve na desno: dame Mrs. Stirling, miss Bull, miss Attley. Skupina spodaj: M. Vaughan, G. Ward, F. Reynolds, Mr. Dirpa, E. Stirling in Ch. Carrew.

Strašna smrt otročka

Marenberg, 19. aprila.

Tre dni se je pripetila v Vuhredu nesreča, ki je zahtevala za žrtev komaj dve leti stara fantička Rudolfa, sinčka g. Zgerma, gostilničarja in posestnika. Gospa Zgermova je kuhala v kuhinji obed za svojo družino, okrog nje pa sta se igrala dveletni sinček Rudolf in triletna hčerka Stanislava. Pri štedilniku se je v času, ko sta se otroka smukala tam okoli, nahajal škaf, do polovice napolnjen z vrelo vodo. Po nečreči je sestra Stanislava porinila med igralnem bratcem tako nesrečno od sebe, da se je vsedel v škaf z vrelo vodo. Ponesrečenega otroka so iz vroče vode sicer takoj rešili, toda bilo je že prepozno. Otrok si je smrtonosno opeknel nad polovico telesa.

Došli zdravnik je fantičku obvezal nevarne rane in odredil njegov prevoz v slovenjegraško bolnico. Toda tudi v bolnici niso mogli rešiti mladega življenja. S hudo prizadeto družino sočustvujejo vsi, ki jo poznajo.

Blejski požigalec zopet na delu

Bled, 19. aprila.

V nedeljo okrog pol 23. ure se je nenadoma oglašal na Rečici (Bled II.) gasilski rog, ki je naznanjal, da zopet ogoni opravlja neke svoje uničevalno delo. Ljudje, ki so po večini že spali, so napol oblečeni drli iz hiš in izvedli da gori pri Sveglju. Vse je drlo na kraj požara. Iz strehe gospodarskega poslopja posestnika Franceta Sveglja se je valil gost dim in ognjeni jeziki, ki so razsvetljevali okolico, so visoko sikali v zrak. Do tal so zgoreli skedenj, poln sena, slame in detelje, dalje hlev in drvarnica. Zrtev ognja so postali tudi vsi kmetijski stro-

ji razen motorja na električni pogon, katerega so pravočasno rešili. Tudi živino so še ob pravem času spravili iz hleva.

Pohvalit moramo rečiške, gorjanske, mlinske in blejske gasilce, ki so kmalu dospeli na kraj nesreče ter omejili ogenj, da se ni razširil tudi na stanovanjsko hišo in na bližnji hotel »Mangart«.

Pogorelec Sveglj, ki mu je že pred petimi leti ugonobil požar hlev in stanovanjsko hišo, ima približno 200.000 Din skode, a zavarovalna na znaša le polovico te vsote.

Vzrok požara je kakor že običajno pri vseh blejskih požarih zopet neznan. Splošno mnenje je, da je zagonetni blejski požigalec zopet na zločinskem poslu.

Zopet smrtna žrtev alkohola v Stojncih

Pijan posestnik je brez pravega povoda ustrelil sopivca naravnost v srce

Stojinci, 19. aprila.

V nedeljo popoldne se je podal Krajnc Ivan, posestniški sin, v družbi posestnika Jožefa Kristovića iz Stojncv v Šilakov vinotoč v isti vasi. V vinotoču je bilo zbranih več drugih gostov. Nenadno pa je nastal med pijanimi gosti preprič, ki pa, kakor izpovedujejo priče, ni bil prehud. Pri tem je potegnil Kristović vojaško pištolo in jo nameril na Krajncu. Ta mu je še dejal: »Pa me vendar ne misliš v srce«, ga prijel za roko in mu jo zvil, pri tem se je pištola sprožila in lahno ranila Kristovića v desno stegno.

Kristović, je tedaj ponovno pomeril na Krajncu in samokres sprožil. Zadel je mladenčca naravnost v srce. Krajnc se je zgrudil na tla in je bil pri priči mrtev. Po tem dogodku so se gostje vsi razbežali.

Drugi dan je prišla na mesto zločina sodna komisija, ki so jo sestavljali sodnik g. dr. Muha, zdravnik gg. dr. Vrečko in dr. Mrgole in zapisnikar g. Podhovanik. Mrtveca so med tem časom v hiši položili v kr-

sto. Komisija je ugotovila, da je krogla prebila Krajncu srce, izstopila zadaj na hrbtu in običala v bližnji steni, kjer so jo našli. Održen je bil prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Marku, kjer se je izvršilo raztelesenje, ki je dognalo, da je smrt nastopila takoj in bi bila vsaka zdravniška pomoč zaman.

Orožniki so aretirali morilca Kristovića v ponedeljek in ga privedli v sodne zapore v Ptuj. Kristović je že znan zlikovec. Njegova kariera se je začela že leta 1919, ko je v družbi še dveh tovarišev izropal posestnika Kelca v Gruškovju v Halozah. Kelcu je ta trojica vozila vino, za katero je posestnik izkupil takrat 36.000 kron. Kristović je vedel, da je imel posestnik denar doma. Vsi trije so se maskirali, se oborožili in kmata oropali pod poveljstvom Kristovića za ves denar. Kristović je bil takrat kaznovan na 10 let ječe, njegova tovariša pa na 8 in tri leta ječe. To je v Stojncih v kratkem času že tretji uboj. Vsem trem ubojem je bil neposredni povod blagoslov alkohola.

Za 1 milijon Din 8 in pol leta ječe

Obsodba bivšega blagajnika vojnega ministrstva Milovanovića

Beograd, 18. aprila.

O poverbi v ministrstvu vojske in morarice, ki jo je izvršil blagajnik G. J. Milovanović lani v decembru in letos v januarju, je »Jutro« takrat obširneje poročalo. Vsega skupaj je Milovanović poveril 1 milijon 58.848 Din. Pobegnil je tedaj na morje, na Sušak, potem v Crikvenico in Kraljevo, ter je očitno skušal čez mejo, kar se mu pa ni posrečilo. Vrnil se je zato v Zagreb, kjer je skušal naložiti denar v nekem trgovskem podjetju, kar mu pa tudi ni uspelo, nakar se je z avtomobilom hotel vrniti na Sušak in tu iznova poizkusiti srečo. Spotoma pa so ga spoznali in zaprli. Sedaj se je zagovarjal pred vojnim sodiščem za oficirje.

Na razpravi je trdil, da je poverbo izvršil pod vtiskom strašnih sanj, v katerih se mu je prikazal sam hudci, ki ga je naganjal, naj se polasti uradnega denarja. Ni se mogel ubraniti hudčevemu priganjanju.

Pri ljudeh, ki so potrli, preutrujeni, za delo nezmožni povzročijo naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delavno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nega dne pa je odpotoval tudi on, najprej v Zagreb, potem pa v Bakar, Crikvenico in Kraljevo, kjer se je nastanil v vili vdove Stane Justin, katere mu je tako ugajala, da ji je ponudil brezobrestno posojilo ter kupil avto in motorni čoln. Ker je imela opravke v Zagrebu, jo je spremlil v Zagreb in tam hotel denar vložiti kot trgovski drug v neko trgovsko podjetje, ki je iskalo druga z oglasom v »Jutrnjem Li-

Otroške roke

Pena Albus mila za umivanje jih naglo in temeljito očisti in jih naredi kot žamet mehke. Šamo nepotvorjeno čisto naravno milo daje to obilno, mehko polno peno.

treba, da so vedno čiste in dobro negovane.

stu. Ker bi pa moral napraviti pismo ponudbo, je opustil to misel, ker se ni hotel izdati. Skušal je potem dobiti legitimacijske listine od nekega šoferja, pa ga je ta naznanil policiji. Zato je zapustil Zagreb in zopet krenil na morje. Toda medtem ga je ovadil policiji tudi uradnik spalnega voza, ki ga je spoznal po fotografiji, objavljene v listih, in prijavil, da se je Milovanović z avtom odpeljal proti Sušaku. Pri Karlovcu so ga ustavili in aretirali. Vsega so pa krive one sanje! Zena ni vedela nič in obtoženec je prosil, naj je ne zaslišujejo, ker je bolna na srcu in pljučih ter bi ji razburjenje škodovalo. Resnica je tudi, da si je gospa, ki je izvedela za njegov zločin, hotela sama vzeti življenje.

Vojno sodišče je obsodilo Milovanovića na osem let ječe, a ker je bilo poleg poverbe še nekaj drugih manjših kaznivih dejanj, mu je dodalo še šest mesecev. Sodišče je smatralo za obtoževalno okolščino, da je dalje časa pripravljaval poverbo, čakajoč ugodne prilike, za olajševalno pa priznanje, dokoro vedenje in dejstvo, da je skoraj vso škodo povrnil.

Hunyadi Janos, grenčica, je najzanesljivejša in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Srečen povratek pogrešane strojevodje

Novo mesto, 19. aprila.

V večerajšnjih opoldanskih urah se je po Novem mestu naglo raznesla redka novica, da lokalni vlak na progi Trebnje - St. Janž ni mogel kreniti po voznem redu ob 5.06 iz St. Janža proti Trebnju. Strojvodja je namreč brez sledu izginil. Na postaji je bil slednjič iz novomeške kurilnice odpisan pomožni stroj, ki je prišel na progi obratovati, med tem časom pa so se z neverjetno naglico širile vesti, da se je strojevodja Jožef Štraus, ki je sicer v službi nad vse vesten, soliden in trezno misleč mož, gotovo ponesrečil ali pa je celo postal žrtev zločina. Nihče ni prisodil vestnemu železničarju, da bi storil kak nepremišljen korak.

Nestanek strojevodje Štrausa pa je bil že smuč pojasnjen. Po prihodu zadnjega vlaka, ki prispe v St. Janž ob 19.49, ostane garnitura vlaka na postaji preko noči. Vlak odide proti Trebnju šele ob 5.06. Takoj po prihodu vlaka je Štraus kakor običajno pregledal svojo lokomotivo, nato je pa legel k počitku na postaji.

Po kratkem odmoru — spal je morda eno uro — so ga prišli buditi znanici in prijatelji, naj gre z njimi proslaviti god nekega prijatelja. Štraus se je na svojo nesrečo dal pregovoriti in je šel z njimi v vas Brezje, kjer je ostal v družbi v vinotoču g. Klajsa do 23. ure. Družba je nato s Štrausom vred odšla proti St. Janžu. Na cestnem križišču so prijatelji zapustili Štrausa in odšli naprej, strojevodja se je pa še nekaj časa pogovarjal z nekim orožnikom. Ta je nato krenil proti Krmelju, Štraus je pa odšel da-

lje po cesti, najprej, trdno prepričan, da gre pravo pot. Bližil in taval je vso noč, zjutraj pa se je namesto v St. Janžu znašel v Rajhenburgu. Tam je šele uvidel, da je na napačni poti. Stopil je na postaji Videm-Krško na vlak in prispel snoči okrog 18. zdra v in čil v Novo mesto.

Za njegovo usodo so bili seveda vsi v skrbeh, krmeljski orožniki so poizvedovali na vse strani, pa niso ničesar izvedeli. Ves primer je pač pripisati samo nesrečnemu naključju. Vsi, ki poznajo Štrausa, dobro vedo, da je bil vedno trezen in vesten, zato mu menda tudi predstojniki tega ne bodo štel v zlo.

Oba junaka iz nepozabne operete

»Gospodična tajnica«

Renate Müller Hermann Thimig

Zopet skupaj v sijajnem, zabavnem filmu, in sicer v Ufini muzikalični komediji iz življenja dveh mladih zakoncev

SKOK ČREZ PLOT

Danes premiera! — Oglejte si ta spored! Nudil Vam bo mnogo zabave, smeha, užitka in židane volje!

Ob 4., 1/8. in 9.1/4 uri

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Kulturni pregled

Koncert »Slavca« v Ljubljani

Agilno pevsko društvo »Slavca« je priredilo v ponedeljek v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani svoj letošnji pevski koncert pod vodstvom pevovodje Krista Perka. Zbor, ki šteje okrog 50 grl, prevladuje v moškem zboru, medtem ko je ženski nekoliko šibkejši, tako po zasedbi kot po jakosti glasov. Predvsem prednjačijo pri tem zboru basi, ki tvorijo polnozvočen, jako obsežen fundament, nad katerim se lahko grade ostali glasovi. Vendar imajo tudi ostali glasovi dokaj barve in bi pri številni, no močnejši zasedbi gotovo bili enakovredni basom. Zbor vodi s posebno vneto in agilnostjo mladi pevovodja Kristo Perko, ki je svoj smisel za zborovsko glasbo in vodstvo zborovskega petja doslej že mnogokrat pokazal kot pevovodja družstva »Can-kar« in sedaj pri »Slavcu«. Njegova inteligentna izbira programov ter mirno, norazburljivo, pa vendar izdatno vodstvo zbora ga je kmalu priljubilo med zbori, ki jih je doslej že privedel do lepe višine. Zato so bile prav lepe in umestne besede predsednika pevskega zbora »Slavca«, ki jih je navedel nanj, ko mu je čestil po drugem odmoru in se mu v imenu »Slavca« zahvalil za dosedanj trud.

Tudi spored tega večera je očitoval Perkovo stremenje po novih, značilnih potih. Navajal je dr. G. Krekovo »Blagor jimit«,

dalje dve pesmi Grečaničina (v ruščini) ter zagrebškega skladatelja R. Matza zborovski ciklus »Faun«, vse za mešan zbor a capella. Prvo so izvajali že na pevski predtekmi dne 3. t. m. Grečaničina je danes eden najbolj znamenitih ruskih skladateljev emigracije in njegove skladbe se odlikujejo po pevnosti, melodičnosti in neproblematičnosti. Tudi ob njegovih pesmi tega sporeda sta očitovali te lastnosti, ki so ju napravile zelo prikupe. Najbolj zanimiva točka večera so bile govorno Matzove pesmi »Suna spava«, »Jutro«, »Podne«, »Kraljica cvetov« in »Smrt sume«. Dasi so skladbe tega skladatelja pri nas malodane popolnoma neznane (mislim, da je bilo to prvič, da smo ga srečali na naših koncertnih programih), se pevovodja ni bal, slaviti kar cel ciklus pesmi na spored. Pesmi so dokaj zanimive in v izražanju naravnih nastrojev spretno zgrajene. Slone delno na narodni melodiki, sicer pa niso prenatrpane s kontrapunktom in se gibljejo v zmerno-moderni smeri. Dobro je bilo, da nas je »Slavca« seznanil s tem skladateljem, ki zastopa nekako samostojno strujo med hrvaškimi glasbeniki.

Uvodoma je pevovodja spregovoril par besed o sporedu večera. Pevski zbor mu je v znak hvalečnosti in vdanosti poklonil lep šopek cvetja, navzoče občinstvo, ki je bilo žal le maloštevilno, pa je nagradilo vse izvajalce, posebno seveda dirigenta, na katerem je slonel ves uspeh večera, z odkritosrčnim in navdušenim odobravanjem. Pev-

ski zbor »Slavca« je znova dokazal svojo življenjsko zmožnost ter dokumentiral mnogo ambicije in vne me za moderno zborovsko pesem.

L. M. S.

Ki večerajšnji notici »Lep uspeh natečaja Filharmonične družbe« izjavljamo, da naše informacije ne potekajo od nobenega člana žirije. Ne ta, niti kakšen drugi zoficijelne činitelj ni z našo beležko v nikakvi zvezi. Informacije so tako splošne, da bi bilo povsem zgrešeno, če bi jim kdo pripisoval kak posrtranski namen ali tendenco. Taktsto izjavljamo, da z našo beležko ni v nikakvi zvezi naš glasbeni sodrudi g. prof. L. M. Škerjanc. — Kakor smo danes izvedeli, bo odločitev žirije v navedenem natečaju znana šele čez nekoliko dni. — Uredništvo.

Pojasnilo gledališke uprave. Ravnateljstvo opernega gledališča nas je za gledališko upravo naprosilo, da objavimo tole pojasnilo: V zvezi z zaključno opazko gosp. —č. v recenziji nastopa gđ. Igirosanu, čes, da je pela pred polno hišo, kar se baje v poslednjem času ne dojača premnogokrat, Vas prosimo, da ugotovite: Poset opere je v tekoči sezoni in tudi v zadnjem času nad vse zadovoljiv in so manj zasedene hiše prav za prav redkost. Toliko resnici na lju-bo in v želji, da se ne bi zopet začele tro-siti nerresnice o naši operi, kar bi bilo le v škodo zavodu.

Gđ. Pia Igirosanu iz kraljeve rumunske opere v Bukarešti, bo dne 22. aprila odpotovala iz Ljubljane na Dunaj, kjer bo v teku meseca maja nastopila v ondoini Volks-opere.

List »Slovenski Tisk« namerava prinašati v prihodnjih številkah dela sodobnih grafi-kov, ki so namenjena za tisk in reproduk-

cijo ter že ali pa še ne uporabljena. V ta namen prosimo uredništvo gg. grafike, da mu dajo svoje gradivo na razpolago. — Miroslav Ambrožič, urednik

Ivan Meštrović kot rapsod. Pod tem naslovom je objavila nedeljska »Prager Presse« daljši članek našega uglednega rojaka, univ. prof. dr. M. Murka, ki se v zadnjih letih s posebno vneto posveča svojih stari simpatiji: jugoslovnski narodni pesmi. Pobudo in snov za ta članek mu je dala razprava dr. Milana Čurčina o Meštrovićevi verziji znamenite pesmi »Hasanaginica«. Razprava je izšla v Goethejevi številki »Nove Evroper« in zbujala v krogih raziskovalcev jugoslovnskega narodnega pesništva pravičeno pozornost. Dr. Čurčinu je namreč povedal naš veliki kipar Ivan Meštrović doslej neznan verzijo »Hasanaginice«, kakor jo je slišal za mladih let v svojem rojstnem kraju pri Drnišu (severna Dalmacija). Meštrović je znal kot mladenič 50—60 narodnih pesmi na pamet. Med temi se je ohranila v njegovem spominu tudi »Hasanaginica«, ki o nji ni nihče vedel, da še živi med ljudstvom. Naivnejši sklep prof. Murka na osnovi razprave dr. Čurčina pa je ta-le: Pesmi, ki jih označujejo kot srbske narodne pesmi, niso nastale izključno v srbskem plemenskem svetu in ne morejo z vso pravico nositi zgolj srbskega imena. Prav primer »Hasanaginice« kaže, da ta biser »srbske« narodne poezije živi še med katoliškimi, hrvaškimi prebivalci severne Dalmacije, medtem ko v srbskem delu naroda ni o njem več niti sledu. Po vsem tem smemo sklepati, da je večina narodnih pesmi skupna Srbom in Hrvatom, kar zopet dokazuje samo upravičeno jugoslovnskega edinstva v njegovem najčistejšem in najpravičnejšem smislu.

Nova beogradska opera. Doslej le po kratkih kompozicijah ožjemu glasbenemu svetu znani skladatelj Ivo Parać je izročil beogradskega gledališča svoje operno delo »Bijeda Marac« Libreto, ki ga je spisal sam skladatelj, se naslanja na znano pesništvo Luke Botića. Premijera nove opere bo že v kratkem.

Premijera domače drame v Beogradu. Beogradska drama je uprizorila komedijo U. Dojčinovića »Vražje koleno«. Sodeč po prvih kritikah, ni imel ta komad posebnega uspeha.

Ružykega »Casanova« v beogradske operi. V trenutku, ko smo Slovenci dobili svojo opero »Casanova«, ulegne zanimati, da beogradska opera pravkar pripravlja enako imenovano operno delo poljskega skladatelja Ludomira Ružykega. Ta opera je imela krstno predstavo 1. 1923. v Varšavi.

»Grudac«, mesečnik za kmetstvo prosveto, izhaja v Ljubljani že deveto leto. V zadnjem času kaže stremenje, da se kar moč izpopolni in postane resnično ogledalo napredujoče prosvete med našim kmečkim ljudstvom. Casopis urejuje ga Marija Novakova. Objavlja vzpodbudne članke poučnega značaja in leposlovne pripovedke; v slednjem omogoča tudi nekatere začetnike, da iščejo pota k svoji osebnosti. Zadnja številka (3.) je priložila pesmi Franja Mastnaka in F. Vardjana, prozo Vinka Bitenca in Frana Roša, članek »Mladinski kmetki vale Albina Podjavorška, Ivana Kronovška »Kako do-sežemo svoj cilj« itd. Preko ostalega gradiva vzdržuje časopis žive stike s kmečko mladino, z vso svojo vsebino pa skuša dvigniti med kmeti zanimanje za prosveto in tako pripraviti tla višjim vrednotam. »Grudac« stane samo 30 Din na leto.

Domače vesti

* **Kraljev dar Jadranski Straži.** Kakor poročajo iz Beograda, je Nj. Vel. kralj na dan koncerta podmladka Jadranske Straže in osnovne šole kralja Aleksandra I. v Beogradu poklonil podmladku 5000 Din v svrhu pospeševanja ciljev mladih strazarjev.

* **Ameriški pisatelj Adamič obišče Jugoslavijo.** Nedavno je izšla nova knjižna oddelna ameriškega pisatelja, našega rojaka Alojzija Adamiča pod naslovom *Laughing in the Jungles*, ki je dobio njegova avtobiografija. Prvi odmevi kritike v newyorških listih so zelo ugodni. Uredniku *Prosvetec* je Adamič izjavil, da mu je Gugenheimova nagrada v znesku 2500 dolarjev omogočila, da bo šel letos na obisk v Jugoslavijo. Proti koncu aprila pride v Ljubljano.

* **Osebnosti v pošte.** Napredovali so: 6. položajno skupino: tehnik Brežnik Stefan na Grekčiji, poštomobilni uradnik Reebberger Franc na Mariboru 2, Cerne August, Negode Milutin in Košir Maks na Ljubljani 1, Gnuš Ivan in Savelli Josip v Celju, Kump Ernest v Kranju, Milinarič Franjo v Središču ob Dravi in Učakar Franc v Novem mestu; 7. položajno skupino: Turk Josip v Brežicah, Kolbe Cvetko v Litiji, Urbic Franjo v Ljutomeru, Azman Marija v Trzinu, Kucpec Ana v Celju, Vidmar Josipina v Brezicah, Friedl Leopoldina v Celju, Kopač Josipina na Ljubljani 3, Šarabon Karla, Trost Marija na Ljubljani 1 in Urbančič Bernardina na Vrhniki, v 9. položajno skupino: Volkar Alojzij v Celju, Kolbezen Ervin na Maribor 2, Puči Ivan in Miklavc Anton na Ljubljani 1, Bergant Franc v Novem mestu, Fleischman Ernest v Ptuj, Gregorič Franc in Kovčič Leon v Murski Soboti, Josih Cvetošlav v Kranju, Kuhar Jakob v Litiji, Miklavč Svetopolk na Mariboru 2 in Zorž Alojzij na Ljubljani 2; Slabina Josip na Grekčiji, Bižal Josipina na Vrhniki, Perše Milena na Mariboru 1, Radovan Tereziya na Mariboru 2, Topič Berta v Slovenjgradcu, Banya Jurij pri radiopostaji Domžale, Cerkovnik Miroslav in Kavčič Silvester pri mestni sekociji, v 10. skupino pa Črnogelj Josipina na Ljubljani 6, Pečar Anton na Mariboru 2, Škerjanec Alojzij na Ljubljani 7 in Vidmar Gabrijela na Grekčiji.

* **Promoviral je za magistro farmacije na zagrebški univerzi** gđ. Mimica Juvanov iz Kirova pri Zagorju. Čestitamo!

* **Olajšave za potnike na Jadranu.** Da se prepreči nenadnost tomlačenja potovalcev, pod katerimi potniki lahko uživajo olajšave pri potniški tarifi ob priliki potovanja in bivanja na našem Jadranu, je generalna direkcija državnih železnic izdala naslednje pojasnilo: V zahtevano dobo bivanja 10 dni, odnosno 5 dni, se vračuna tudi čas prihoda na Jadran, odnosno dan prihoda v kopališče, dan odhoda pa se ne vračuna in ta rok brez oziroma na to, ob kateri uri je potnik prispeel.

* **Razpust Zupanske zveze.** Kakor poročajo *Slovenec*, je banska uprava razpustila Zupansko zvezo, ki je bila ustanovljena že pred več leti in je imela svoj sedež v Ljubljani v palači Vojkove zavarovalnice. Razpust je v odloku g. bana utemeljen takole: Člani Zupanske zveze za dravsko banovino naj bi bili že po nazivu društva in po § 3 pravil v prvi vrsti županji in njihovim namestnikom. Po pregledu predloženega izpiska iz seznama društvenih članov za l. 1932 sem se pa prepričal, da je v društvu včlanjenih tako malenkostno število županov, da društvo ne more več dosežati svojega namena in torej tudi ne izvrševati svojega statutarnega delovnega področja.

* **Belokrajinec na »Titanicu«.** Iz Streklejca v Beli Krajini nam piše tamonjši učitelj g. Ljotze Zupanec, da je katastrofa parnika »Titanica« zahtevala tudi žrtve iz Bele Kraljeve. Ponesrečenec, ki je v usodni noči utonil, je bil Janez Pašič, posestnik sin iz Streklejca. Domači se vedno hranijo pismo, v katerem jih je izseljenjski agent obvestil o sinovi smrti.

* **Poroka.** Poročila sta se v nedeljo v Varaždinu gospodinja Adela Mlakarjeva, hčerka rudniškega upravitelja, in gosp. Stefan Zajec, trgovec v Golobovcu. Bilo srečno!

* **Cebelarjem.** Na razna vprašanja pomorno obvešča Cebelarstvo društvo v Ljubljani svoje člane, da je slaklor za pitanje čebel že prispel v Ljubljano in se je vsem naročnikom že razposlal. V zalogi ga je ostalo še nekaj in ga člani lahko takoj dobe. Cena je 8 Din franko Ljubljana. Slaklor je denaturiran s tremi % oglednega prahu, je prav lep in za čebele neškodljiv. Trajno deževno vreme je skrajno neugodno za čebele in bolj kritično kakor vsi zimski meseci. Naročite, čebelarji, slaklor, da ne bo prekasno. V

društveni čebelnari ga dobite vsako množino, za pošiljanje po železnici pa se bolj izplača, če ga naročite najmanj vsaj 50 kž.

* **Belo-modra knjižnica v Ljubljani** sporoča svojim članom, da izidejo njene knjige v jeseni. Marljive poveljenice se naprošajo, da zberejo dotlej po možnosti čim več naročil, kajti čim večje število članstva, tem boljše knjige.

* **Novi grobovi.** V Radovljici je v ponedeljek v čisti starosti 78 let umrla gospa Emilija Trillerjeva, rojena Tomincova, mati odvetnika dr. Mirka Trillerja in gospe Milke Pečeve. Odlikovala jo je plemenita človekoljubnost in dobrotljivost nasproti vsem, ki so pri njej potrkali za pomoč. Pogreb bo danes ob 16. — Pri Sv. Barbari v Slovenskih gorah je v ponedeljek umrla vrla, vzorna žena gospa Minka Kranjčeva, soproga šolskega upravitelja in posestnika. Bila je 30 let izborna učiteljica 2. r. del in je vzgojila svojih 5 otrok v narodno-krščanskem duhu, kakor je tudi sama bogaboječe živela. Leta 1888 in 1889 je opetovano deklamirala na dr. Prešernovem in Jenkovelem grobu v Kranju v družbi Pisateljskega odbora, ko je bil njen blagi oče dr. Josip Vošnjak predsednik Pisateljskega društva v Ljubljani. Kot zavodna narodna žena je bila članica CMD in je rada podpirala vsa dobrodelna društva kakor tudi posamezne dijake. — V Hrastniku je umrla v starosti 84 let g. Ivana Hojkarjeva, vdova po železničarju. Dolgo let, celo do zadnjega, se je preživljala v Spodnjem Hrastniku s pranjem perila. Pokopani so jo v ponedeljek na pokopališču v Dragi. — Umrl je v ponedeljek g. Šetinec Ismacij, hišni posestnik v Ljubljani. Pogreb bo danes ob 14. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vlažno vreme povečuje nevarnost pogibelj zaradi prehlada. Te nevarnosti infekcije vas obvarujejo

DOBIVAJO SE V VSEH LEKARNAH. Cena malega zavojčka Din 8, velikega zavojčka Din 15

* **Tin Ujevič milijonar.** Kakor poročajo iz Splita, je v Salamanki, v južnoameriški republiki Chileju, letos umrl Ivan Mrkušić, po rodu iz Milne na otoku Braču. Zapustil je lepo premoženje, vredno približno en milijon dinarjev. Mrkušić je umrl brez oporoke in direktnih naslednikov. Ker pa je mati znanega književnika in pesnika Tina Ujeviča, ki živi sedaj v Sarajevu, rojena Mrkušićeva in sestra pokojnika, ji pripade vse omenjeno premoženje, po njej pa njenemu sinu Tini Ujeviču, ki bo na ta način postal milijonar.

* **Vladanje štiridesetih mučnikov** se je večerj končalo, bilo pa je letos prazno. Imeli smo le 18 dni brez padavin, od teh so bili samo štirje jasni, čer pa smo imeli nalive in tudi snežilo je kar nekajkrat. Barometer se je počasi dviga preko 660. Ljubljana je bolj narasla kakor Sava, pri Vevčah je že dosegla robove Močni nalivi so bili zadnje dni na Gorenjskem in Notranjskem. Čerkljsko jezero že dolgo let ni doseglo tako visokega stanja. Planinska kotlina je že več tednov podobna jezeru, ker voda le počasi oteka.

* **Pokojnino mu je odnesel.** Dinar Josip Bodač, doma iz Saloveev pri Murski Soboti, je iskal dela v okolici Subotice in ga tudi dobil. Med časom, ko je delal tam, se je seznanil z nekim Vladimirom Stošičem, ki je moral l. t. m. nekam po opravkih. Doma ga je nadomestil Bodač, ki se je poslužil izredno ugodne prilike ter prevzel tudi Stošičeve mesečno pokojnino v znesku 1600 Din. Po tem dejanju si je Bodač prisvojil še nekaj Stošičeve obroke in neznano kam pobegnil.

* **Zasledovana požigalca.** O požaru, ki je uničil hišo in gospodarsko poslopje posestnika Janeza Hiršmana v Krtni pri Domžalah, smo že poročali. Kakor je zdaj doznano, je povzročil ogenj najbrže 50 letni berač Tomaž Smeraj, doma iz Sp. Kosev v kamniškem okraju, ki je usodno noč spal na Hiršmanovem hlevu. Smeraj je po nesreči neznanu kam pobegnil in ga orožniki doslej še niso mogli prijeti. Obilnost zasledujoče še drugega požigalca, 38 letnega delavca Jakoba Peterneja iz okolice Kranja, ki je pred tednom dni zagral hišo Pavla Šubica v Stari Oseli.

* **Sledovi za morilcem trafikanta Gajška.** Kakor smo že poročali je bil 16. t. m. v gozdu pri Rogški Slatini napaden trafikant Jurij Gajšek, ki so ga našli poznepo umorjenega v gozdu. Poizvedbe tamošnjih orožnikov so dognale, da sta se ga lotila dva napadalca, od katerih je prvi star okrog 25 let, velike postave in je bil oblečen v črno obleko, na nogah pa je imel usnjate gamaše in črne čevlje. Drugi je bil tudi zelo mlad, visoke postave, oblečen v sivo obleko, pristrizhen brk in okroglega obraza. Stročica, za katerima je izginila sedaj vsaka sled, sta oropala Gajška za 15.000 Din in mu odnesla tudi več drugih predmetov.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehke in skrobijeno perilo** v najlepšo izdelavo.

Fotoamaterji!

Nova pošiljka svežih plošč, papirjev in filmov za 8 slik došla.

CENE KONKURENCE!

FOTO TOURIST

SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6

HOTEL „TRIGLAV“

Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Lepo urejene sobe z električno razsvetljavo in lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in z vsemi takskami in kopanjem v lepem kopališču Din 30.— dnevno. Prospekti in pojasnila na zahtevo brezplačno. 79

Iz Ljubljane

— **Klavirski koncert** pianista Ivana Noča. Spored smo objavili. G. Ivan Noč ni samo izvrsten koncertni pianist, temveč tudi izredno spreten prireditelj klasičnih koncertov za orgle, za klavirski part. Par del je že priredil za klavir ter jih z največjim uspehom izvajal na svojih koncertih doma in v tujini, kjer so mu strog glasbeni kritiki priznali izredno spretnost. Tudi na ponedeljkovem koncertu bo igral tako klavirsko priredbo, Bachov koncert za orgle v c-luru. Poleg tega so zastopani skladatelji Brahms, Mozart, Chopin, Balakirev, Tajčevč, Labunski in Vladigzerov. Koncert bo v univ.ški dvorani. Predprodaja vstopnic je v Matični knjižarni.

— **Chaplinova zadnja umetnina, veliki film »Luči velemeštca«** na sporedu ZKD. Od petka dalje bo predvajala ZKD zadnja in najboljša filmska umetnina Ch. Chaplina, film »Luči velemeštca«. Delo je nastalo baš v dobi največjih zmag in triumfov znanega filma. Chaplin, ki je na grizen zaslužek zvečnega filma, ta ni hotel priznati neomejene oblasti novemu pokretu; zato je svoj film končal tako, kakor ga je bil začel. Dali so filmu na pot le godbeno spremljavo, sinhronizacijo, in kot tak je šel film po svetu po zadnje lavirke za velikega moža. Od tega trenutka dalje Chaplin ni več prišel za filmsko delo. Prišel je v Evropo, v Ameriki je odpuštil vse svoje osebe, pojavil se zdej v Parizu, zdej v Londonu in kakor čujemo, se je zdej vrnil na režijo! Zrežirati hoče prvi šaljapinov veliki zvočni film »Don Quichote«, ki se bo izdelal baš v treh jezikih. Chaplin mu hoče dati tudi svojo posebno marko s svojim imenom kot režiser. Zadnje Chaplinovo doseganje filmsko delo pa je velefilm »Luči velemeštca«, katerega naj si vsako ogleda!

— **Nov velik film z Emilom Janningom »Vihar strasti«.** Elitni kino Matica pripravila veliki premiero. Najnovejšee delo, v katerem nastopi po daljšem odmoru veliki filmski umetnik Emil Jannings. Film nosi naslov »Vihar strasti« in že po svojem imenu dovolj naznazuje vsebino. Jannings nam v tem izkrožaku razkazuje svojo ogromno potenco svoje globoke, prepričevalne, naravne in umetniške koncepcije ter stoji v tem filmu prav na vrhuncu svoje sile. Priporočamo ogled že danes vsakomur.

— **Vseuč. prof. dr. A. Gosar** bo v sredo 20. t. m. ob 18. v zborniški dvorani univerze predaval o socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme.

— **Večer slovenske glasbe priredita »Svobodac«** in »Zarjec« v ponedeljek 25. t. m. pod vodstvom abs. konservatorista in člana opernega orkestra Gregorja v dvorani Delavske zbornice. Na sporedu bodo skladbe slovenskih skladateljev, ki jih bodo proizvajali godba na pihala, orkester »Zarjec«, solisti in pevski zbor.

— **Preporočila akademija** pod pokroviteljstvom g. direktorja Juza in častnega damskega komiteja bo v sredo točno ob 20. v dvorani Trgovskega doma. Spored obsega 12 točk. Med drugimi so: dejuje gđ. Majda Lovštevca, tor. Uroš Prevoščak, oktet TSS, društveni orkester i. d. Posebnih vabil ne bo. Po programu bo ples ob zvokih priznane jazz Sonny-bay in Za okrepčila bo skrbel dobro zaok. buffet. Vabljeni je »arist«, da s svojim posetom moralno in smotno podpre naše dijaštvo. Čisti do ušes je namenjen kolonij bolnih Preporočadev ob morju.

— **Zaključno predavanje društva »Soc. čec«.** V soboto zaključijo »Soc. čec« v satori pri »Levzu« letošnjo vrsto predavanj. Govoril bo odlični strokovnjak na gospodarstvem in finančnem področju univ. prof. dr. Aleksander Bilimović: »O vplivu svetovne krize na narodno gospodarski in finančni položaj Jugoslavije«. K temu zelo aktualnemu in za sedanjí čas res važnemu predavanju so vabljivi vsi Sočani brez izjeme, prijatelji društva in sploh vsa inteligenca, ki se zanima za najvažnejša gospodarska in finančna vprašanja Jugoslavije. Udeležba naj bo polnostevirna. Po predavanju bo petje, deklamacije, recitacije, slednje nastopi prvič v Ljubljani govorni zbor naše mladine z Grudnov »Minerije«. Novovrstni zbor bo gotovo vse poslušalce prijetno presenetil. Začetek ob pol 21. »Soc. čec« prosil za točnost. Vstop vsem prost.

— **Zrebanje efektne loterije Kola jugoslovenskih sester** v Ljubljani bo nepreklicno 12. junija letos. Vse dobrotnike, ki so se jim poslate srečke v nakup, prosimo, da blagovoli denar za srečke nakazati društvu po poštni položnici ali pa izročiti pooblaščenemu inkasantu, ki se oglasi v prihodnjih dneh. Razpečevalce naprošamo ponovno, da pospešijo prodajo srečk. Vse prav iskreno prosimo: »Pomagajte bednim in slabotni zapuščenim dečim! Ves dohodek se bo namreč porabil za počitniške kolonije ob morju.

— **JAK, sekcija Ljubljana** poziva vse člane upravnega odbora, da se sigurno udeležijo seje, ki bo drevi ob 20. v društvenih prostorih, Selenburgova ulica 2.

— **Klub jugoslovenskih primorskih akademikov** v Ljubljani. Drevi bo redni članski sestanek v prostorih »Preporod« s predavanjem. Udeležba članstva strogo obvezna.

— **Akademiki in akademikarke**, v soboto ob pol 19. bo na univerzi, soba 77, informativni sestanek zaradi obnovitve akademske »Treznosti«.

— **Taborci, pevski zbor.** Drevi in v petek zvečer ob 20. skupna vaja moškega in ženskega zbora. Udeležba vseh obvezna. Točnost.

— **Čevljarska zadruga** v Ljubljani vljudno vabi člane, da se polnostevirno udeležijo pogreba dolgoletnega člana g. Privška Ivana, danes ob 16. iz hiše žalosti v Krakovski ulici 27.

— **Družabni sestanek »Krkce«**, združen s predavanjem, se bo vršil v petek 22. t. m. ob 8. zvečer v kletnih prostorih pri Mikliku, vhod z Masarykove ceste. Na sporedu je predavanje licejskega

IGNACIJ NAROB

tapetnik in dekorater 4838

Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 16.

uradnika dr. Rusa o tipu dolenjskih mest. Opozorjamo na ta družabni sestanek zlasti Dolenjce(ke). Vstop je vsakomur prost!

— **Mestna ženska podružnica Družbe sv. Cirila** in Metoda je nabrala 16. in 17. t. m. 7795.25 Din. Zahvaljujemo se prav iskreno cenjenim gospe in gospodom, ki so sodelovale pri prireditvi »bonbončkovega dne«, kakor tudi vsem darovalkam in darovalcem.

— **Dve nesreči.** Schmittovo trgovino Pred škofjo popolnoma preurejajo in bodo vstavlili nove železobetonske konstrukcije. Večerja ob 13.30 sta stala na zidarskem odru 31 letni zidar Josip Ferbar iz Dravlj in pomočni delavec mestne elektrarne Anton Verbec. Nenadoma se je oder pod njima zrušil in sta oba zgrmela na tla. Padla sta med navlako in obležala z obcutnimi poškodbami, obenem je bil poškodovan tudi spodaj stoječi delavec Babnik, ki je padel po tleh in se ranil na nogi. Ferbarja in Verbeca so nemudoma prepeljali v splošno bolnico z reševalnim avtom, dočim se je Babnik sam podal na reševalno postajo, kjer so mu nudili potrebno pomoč. Druga nesreča se je večerj popoldne pripetila na Cesti v Mestni loz. Tamkaj je zidarski delavec Martin Spolarč, uslužben pri gradbeniku Matku Curku, delal pri neki supi mala zidarska dela. Naenkrat se mu je zrušil pod nogami oder in je Spolarč padel v globlino. Odpejali so ga z zlomljeno roko nad komolecem in praskami po životu v bolnico.

— **Umobolna neznanka.** Na obrežnem zidu poleg Dolenjskega mostu je našel stražnik predišnočnjim neznano mlado dekle, ki se je najbrže nameravalo strnoglavit v vodo. Stražnik je dekle komaj spravil proč in že med potjo na stražniško ugotovil, da ima opravka z duševno bolno žensko. Na policiji je okrog 25 letna neznanka pripovedovala, da je doma (iz Radomca?) pri Jesenicah. Dalje je izpovedala, da jo je priredel v Ljubljano njen oče, ki jo je izkušal oddati v bolnico. Kakor je neznanka, ki je običajna v črnokrižast plašč, svetlo krito, na glavi pa ima rjav klobuk, navedla pozneje, je služila za natakarico v Lavricevi gostilni v Nemški vasi pri Ribnici in se sama tudi piše Lavriceva. Pristavila pa je takoj, da z gostilničarjem ni v sorodu. Umobolno žensko so pridržali na policijski upravi Sorodniki se prosijo, da pridejo ponjo.

— **Neznan slepar.** Pri mehaniku Francu Kristanu na Dunajski cesti 54 se je oglašil te dni neznan, okrog 25 let star možki, ki se je pogajal z mehanikom za nakup kolesa. Pod pretvezo, da mora kolo poprej preizkusiti, se je neznanec nato odpravil, a se ni več vrnil. Neznanec je govoril hrvaški ter je bil oblečen v delavsko obleko in sic dežni plašč.

— **Dva vlom.** Te dni so neznani storilci vdrl v gradnjo SK »Grafiček« na igrišču ASK »Primorje« in ukradli več parov nogometnih čevljev, žogo in še nekaj drugih predmetov. Enako je bilo predvčeršnjim ponoči vlomljeno v klet Franca Pučka v Velikovski ulici 3, odkoder mu je odnesel tat par novih škornjev.

Iz Celja

— **Sijajno uspel koncert Slovenskega vokalnega kvinteta.** V soboto zvečer se je vršil v polni mah dvorani Celjskega doma težko pričakovani koncert popularnega kvinteta iz Ljubljane, ki je uspel prav zadovoljivo, v moralnem pogledu pač bolj kakor v denarnem. Res z vsi skrbnostjo in izrednim okusom izbrani spored je kvintet izvedel z vsi eksaktnostjo in z vsem svojim mogočnim glasovnim obsegom. Zal, da nas niso odlični pevci obiskali že prej in smo morali prebiti dolgo zimo skoraj brez vsakega umetniškega dogodka in užitka. Pričakuje pa celjska javnost, da obiski tega kvinteta v bodoče ne bodo prerediti.

— **Diplomiral je** na brnški tehniki za strojno inženjerja g. Vladimir Mikuš iz Celja. Čestitamo!

— **Repriza drame »Vzroke«.** Na splošno željo se bo ponovila dobro uspeša drama »Vzroke« v nedeljo ob pol 17. Opozorjamo na to prireditelje zlasti okoličane, ker on predstava končana že pred odhodom vseh večernih vlakov. Cene so znatno znižane. Vstopnice naj se naroče pravčasno že v predprodaji v knjižarni Goričar & Leskovec v Celju.

— **Zelo zanimivo predavanje** je imel predišnočnjim na celjskem Ljudskem vseučilišču univ. prof. g. dr. Halm z Dunaja. Prostorna risalska deske meščanske šole v Vodnikovih ulici je bila polna Celjanov in okoličanov, ki so radi prihiteli k predavanju dr. Halma, saj je z velikim uspehom je enkrat predaval v našem mestu. Opisal je posamezna mesta, njihove zgodovinski razvoj in narodne običaje ruskega naroda v evropskem delu Rusije med Baltikom in Uralom. Res zanimivo predavanje so spremljale zelo številne, večinoma nove skiptične slike. Poslušalci so bili predavatelju, ki je bil svoj čas 12 let profesor na vseučilišču v Irkutsku in ki pozna Rusijo izredno natančno, za njegova lepa izvajanja iskreno hvaležni.

— **Avtomobilska nagoda** se je peimerila predišnočnjim celjskemu avtomobilistu D. S. na Ljubljanski cesti pri odcepce ceste, vodeče v Gaberje. Ko se je izognil neke-mu vozniku, je zavozil v plot, ki obdaja sosednje posestvo. Šofer je dobi aže poškodbe na rokah in ni mogel nadaljevati vožnje, ker se je pokvaril motor.

— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. krasno zvočno veseloigro z godbo in petjem »Bombe na Monte Carlo«.

Iz Zagorja

— **Ustanovni občni zbor** krajevne organizacije JRKD za št. Lambert bo v nedeljo 24. t. m. ob 11. v gostilni g. Vrtačnika. Poročala bosta tudi gg. banski svetnik Birola ter delegat sreske organizacije. Vabljeni vsi, ki se strinjajo z načeli nove vsedržavne organizacije. Člani krajevnih organizacij JRKD Zagorja in Aržiš pridejo ob tej priliki skupen izlet v št. Lambert. Zbirališče v Polčevi gostilni na Toplici.

PRIZNANO NABOLJSI **GOJZERJI** lovski in športni čevlji po konkurenčnih cenah edino le pri 86

BRATA NAGLIČ, eksport čevljev, žiri nad škofjo Loko

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Iz Maribora

— **Premijera nove Sancinove opere »Casanova«** v soboto v Narodnem gledališču je imela lep uspeh. »Jutro« bo prihodnje dni priborilo daljše poročilo o tej zanimivi domači novosti iz peresa svojega strokovnega poročevalca g. V. M.

— **Za združitev vseh narodnih stil.** V ponedeljek zvečer je zborovala mariborska podružnica Jugoslovenske matice v Narodnem domu. Po izbranih poročilih predsednika prof. Kende i. tajnika Brantterja je bil pri volitvah z majhnimi izpremembami izvoljen dosejani odbor katerega naloga bo, da združi vse narodne sile v enotno fronto in tako v bodoče s smotrenim delom doseže uspehe, ki se doslej zaradi razcepljenosti niso mogli pokazati v izdatni meri. Iz podružničnega delovanja pa izžareva neomajna ljubezen in zvestoba do vseh ki so naši po krvi.

— **Iz mariborske JČ Lige.** V petek 22. t. m. bo imela mariborska JČ Liza ob 18. v hotelu Orel izredni občni zbor. Na dnevnem redu so važna poročila odbora in slučajnosti. V soboto popoldne pa bo imela JČ Liza zopet lepo prireditel za udeležence češkega tečaja in za svoje člane ter češko kolonijo. Predvajal bo film iz življenja prezidenta Masaryka.

— **Velika Haydnova proslava.** Glasbeno Matica mariborska in pevsko društvo »Maribor« priredita skupno dne 3. in 4. maja veliko Haydnovo proslavo. Prvi večer bo posvečen instrumentalni glasbi, drugi večer pa se bo izvajal večno lepi oratorij »Stvarjenje«.

— **Desetdnevni večerni tečaj za fino pecivo** na zavodu »Vesna« v Mariboru se začne 25. t. m. Prijave sprejema vodstvo zavoda dnevno od 10. do 12.

— **Nesrečna ljubezen** je baje bila vzrok, da se je sam obstrlil v Sp. Dolinsoh posestniški sin Franc Vreznik, kakor smo o tem že poročali, ter se poškodoval tako hudo, da je oslepel za desno oko. O kakem zavratnem napadu na mladeniča ni več govora, ker je vse ugotovljeno po okoliščinah in dejanskem stanju.

— **Sonce zlate svobode** je večerj zastajalo 22. kazničenec mariborske kaznišnice, ki so jih pogojno odpuštili. Največ jih je med njimi iz Južne Srbije, ki jih je spravila v ječo krvna osveta. Policija je kazničence odpravila v njihove domovne občine.

— **14 kg saharina** so naši orožniki v nekom korošnjaču na Teznem. Kmalu pa so tudi izsledili lastnika saharina, Rudolfa S., nevarnega tihotapca, ki se je skrčil pred orožniki v Ahtikovo gostilno. Oddali so ga v mariborske zapore.

Iz Škofje Loke

— **Pogreb zgledne učiteljice.** V soboto popoldne je izkazal Škofja Loka poslednjo čast strokovni učiteljici m. Mariji Zunkovčevi, ki jo je zavratna bolezen strla v dveh dneh. Pogreba nenadno preminule vzgojiteljice se so poleg številnih znancev in prijateljev udeležile vse škofjeloške dekleške šole, učiteljsko deske šole s prosvetnim referentom g. Zahradnikom in upraviteljem g. Rojcem ter množica hvaležnih učenk, ki so prihiteli z vseh strani. Ob asistenci oo. kapucinov je opravil pogrebne molitve spiritual prof. Šiment, dekleški zbori pa so zapeli prerano umrli predstojnici v cerkvi in na pokopališču turbove žalostinke.

Iz Trbovelj

— **Višji samaritanski tečaj RK,** ki se je pričel 28. januarja, je dovršil predavanje. Tečaj je vodila g. dr. Režunova, posestnikov je bilo povprečno 35. V nedeljo ob 9. se bodo vršili na deški šoli na Vodah izpiti, katerim bo prisostvoval tudi odposlanec oblastnega odbora RK. K izpitu se je prijavilo 18 kandidatov in kandidatnj, vabljani pa so tudi vsi ostali tečajniki, da prisostvujejo zaključku tečaja.

— **Ustanovni občni zbor** krajevne organizacije JRKD bo v soboto 23. t. m. ob 19.30 v dvorani Forte. Govorila bosta tudi narodna poslanca prof. Alojzij Pavlič in dr. Stane Rape. Vsi, ki jim je mirna konsolidacija države pri srcu in ki si ne žele vrniti onih časov druge politične borbe in partizanstva, naj se tega občnega zbora udeležijo v polnem številu. JRKD je vsedržavna stranka, ki bo skrbela za mirno sožitje in blaginjo vseh državljanov. Tudi delavstvo bo našlo v tej stranki vsestransko pomoč, zato je tudi zanj udeležba posebno važna.

— **Občni zbor Kola JS** bo v nedeljo ob 15. v šoli TrbovljeVode.

Iz Novega mesta

— **Ljubljanski akademiki** prireditel 22. t. m. ob 20. predavanje o naši univerzi. Spremljano bo s skiptičnimi slikami. Gotovo bo odziv med meščanstvom in podeželskim prebivalstvom dostojen. Pobirali se bodo le prostovoljni prispevki za kritje stroškov. Predavanje bo v Prosvetnem domu. Naslednji večer se bo predavanje ponovilo v Lakerjevji dvorani v Črnomlju.

— **Občni zbor** novomeškega Olepševalnega društva bo drevi ob 20. v sejni dvorani mestnega magistrata.</

Iz življenja in sveta

Električno protokoliranje

Vodenje protokola na velikih konferencah je napor in zamuden posel. Zdaj si skušajo pomagati na ta način, da se postavi pred vsakega udeleženca mikrofoni, ki beže s pomočjo elektromagnetizma govornikove besede na jeklenem traku. Na ta način shranjen govor se pozneje s pomočjo posebnega aparata pretvori spet v prvotne zvoke, ki jih stenotipistinja stika na stroju. Vsa priprava s desetimi mikrofoni (na levi) in reproducijskim aparatom (desno) velja nekako 30.000 dinarjev

Možgani črncev in belokozcev

Dr. J. A. Sequeira priobčuje v »British Medical Journal« pomembne izsledke svojega študija o razlikah v možganih črncev in belokozcev. Študij je pomenil znanstvenemu svetlu priložnost, da se pri njih ugotovi fiziološki razlikovalci, da je povprečna prostornina za možgane v lobanji črncev 1310 kubičnih cm. Rodovi v koloniji Kenja predstavljajo mešano raso. Zanimivo je, da so pri njih ugotovili fiziološki razlikovalci, da je povprečna prostornina za možgane v lobanji natančno v sredi med evropsko in afriško lobanjsko prostorninsko povprečje.

Še važnejši pa so izsledki, ki so se pokazali pri natančni mikroskopski preiskavi možganskih celic. V plasteh možganske skorje je notranja zrnata plast, ki jo smatrajo za sedež živalskih instinktov, pri Afričanu za 6 odstotkov debelejša kakor pri Evropeu. Obe drugi plasti, ki jih smatrajo učenjaki za sedež pameti, pa imajo več nego 9 odstotkov manjšo razsežnost. Se bolj poučna je razlika v zgradbi celic tega važnega možganskega dela. Možgani vzhodnega Afričana kažejo le skromno število razvitih velikih piramidastih celic, a manjše, primitivnejše oblike celic so mnogo številnejše kakor pri Evropeu.

Iz vseh teh ugotovitev, ki seveda še niso popolne, bi se dalo sklepati, da je prebivalec Vzhodne Afrike na znatno nižji razvojni stopnji od Evropea. Dr. Sequeira sklepa iz tega, da bi se morala afriška ljudstva vzgajati po decela drugih načelih kakor evropski narodi.

Se bolj poučna je razlika v zgradbi celic tega važnega možganskega dela. Možgani vzhodnega Afričana kažejo le skromno število razvitih velikih piramidastih celic, a manjše, primitivnejše oblike celic so mnogo številnejše kakor pri Evropeu.

Iz vseh teh ugotovitev, ki seveda še niso popolne, bi se dalo sklepati, da je prebivalec Vzhodne Afrike na znatno nižji razvojni stopnji od Evropea. Dr. Sequeira sklepa iz tega, da bi se morala afriška ljudstva vzgajati po decela drugih načelih kakor evropski narodi.

Iz vseh teh ugotovitev, ki seveda še niso popolne, bi se dalo sklepati, da je prebivalec Vzhodne Afrike na znatno nižji razvojni stopnji od Evropea. Dr. Sequeira sklepa iz tega, da bi se morala afriška ljudstva vzgajati po decela drugih načelih kakor evropski narodi.

Iz vseh teh ugotovitev, ki seveda še niso popolne, bi se dalo sklepati, da je prebivalec Vzhodne Afrike na znatno nižji razvojni stopnji od Evropea. Dr. Sequeira sklepa iz tega, da bi se morala afriška ljudstva vzgajati po decela drugih načelih kakor evropski narodi.

Nurmijev start v zakon

Paavo Nurmi se je zaročil z gospodično Silvijo Laaksonen, sestro znanega finskega tekača

Moskovski stadion

Moskovski listi poročajo, da je sklenila sovjetska vlada proslaviti 15-letnico svojega obstoja leta 1933. z veliko mednarodno slavnostjo komunističnih sportnikov in telovadcev. Zdjaj so se pričela dela na novem stadionu za 150.000 gledalcev. Imenoval se bo »Stadion sovjetske zvezce in bo po velikosti prvi v Evropi, oziroma na svetu. Največji svetovni stadion za 165.000 ljudi imajo v Chicagu.

Umor filmskega režiserja v Parizu

V Parizu so našli umorjenega filmskega igralca in režiserja Petra Bačeva. V Franciji naturaliziranega Rusa. Ležal je v svojem stanovanju mrtve. Smrt pa je bila tako sumljiva, da je oblast odredila preiskavo, katere rezultat je pokazal, da Bačev ni umrl naravne smrti. Bil je po vsej prički zastrupljen.

Iz Darwinovega življenja

Darwinov oče je bil zdravnik kakor njegov stari oče, filozof Erasmus Darwin. On sam je hotel postati — duhovnik. Pri tem ni cerkev nobenega naravoslovca 19. st. tako ostro napadala kakor baš nega.

Ko je imel Darwin 22 let in je bil dokončen vseučiliški študij v Cambridgeu, bi ga tedaj močno priljubljena znanost fiziognomike kmalu spravila ob poznejšo silajno učenjsko kariero. Kapitan Fitzroy se je namreč v jeseni 1831 pripravil za potovanje okoli sveta s svojo jadralnico »Beagle« in je iskal naravoslovca, katerega bi vzel brezplačno s seboj na to pot. Ponudil se mu je tudi Darwin — a Fitzroy bi ga bil kmalu zavrnil, in sicer samo zaradi oblike njegovega nosu. Kapitan je bil namreč prepričan, pristaš Lavaterjevih naukov in iz teh nauk se je čutil upravičenega »sklepati, da mož s takšnim nosom, kakršnega je imel mladi znanstvenik, ni sposoben za potovanje okoli sveta. Le težavo se je dal pregovoriti, da je končno le privolil v to — s to privolitvijo pa je nevede določil vsi poznejši Darwinovi usodi.

Nekaj desetletij pozneje je neka nemška psihoška družba, ki se je bavila s tedaj tudi modno vedo frenologijo, to je določanja značaja po obliki lobanje, Dar-

wina naprosila, naj bi ji poslal eno svojih fotografij. To je storil. Čez nekaj časa so mu poročali, da so Nemci o obliki njegove glave prirejali celo javne diskusije. »In pri tem je eden izmed govornikov izjavil,« piše genialni učenjak v svoji avtobiografiji, »da so vzhvali na moji glavi, ki označujejo spoštovanje, razvite v zadostni meri za deset duhovnikov...«

Po svojem povratku s svetovnega potovanja se je Darwin ustalil za nekoliko let v Londonu, kjer se je seznanil s mnogimi odličnimi znanstveniki. O svojem srečanju z velikim kulturnim zgodovinarjem Buckleom je pripovedoval pozneje:

»Buckle je bilo mnogo govoril in jaz sem ga poslušal, ne da bi skoraj spregovoril besedo, česar bi dejansko tudi ne mogel, ker se v svojem govorjenju kar ni ustavil. Ko sem odšel, je menil nekemu prijatelju: »Knjiga mistra Darwina so mnogo boljše nego njegova zgovornost...«

Sicer pa Darwin res ni bil dosti zgovoren, rad pa se je šalil iz zgovornosti drugih. V svoji avtobiografiji piše:

»Spominam se zelo komičnega obeda pri svojem bratu, kjer sta bila prisotna tudi Barbage in Lyell (veliki geolog), ki sta oba rada govorila. Carlyle (veliki esejist) pa ju je spravil v molk s tem, da je med vsem obedom govoril o prednosti molka. Po obedu se je Barbage z najboljšim obrazom zahvalil Carlyleu za njegovo zanimivo »predavanje o molku.«

V mladih letih je Darwin zelo častil glasbo, slikarstvo in poezijo. Pozneje je izgu-

Smrtonosni zvoki

Člana učiteljskega zbora na univerzi v Fort Worthu dr. Laslie Chambers in Newton Gaines sta odkrila, da visoki toni, ki dosežejo neko gotovo število tresljajev, prinašajo mikroorganizmom smrt.

Učenjakoma se je posrečilo zgraditi napravo, ki s svojo desinfekcijsko pripravo pokonča 80 odst. bakterij v nepravem mleku. Desinfekcijski aparat je cevka iz niklja, na katero učinkujejo magnetna polja. Na ta način nastanejo tresljaji, ki prinašajo bakterijam smrt. Zvok, ki nastane zaradi teh tresljajev, je takšne narave, da ga lahko čuje vsako človeško uho.

Švedska polarna odprava

Švedski odbor je sestavljal spored za mednarodno polarno leto 1932/33. Švedska odprava bo imela težišče svojega dela med Svalbardom in goratimi malimi otoki v Lednem morju. Ekspedicijo bo vodil znani vremenoslovec dr. F. Lindholm.

Del švedske odprave bo študiral zemski magnetizem in severni sij. Ta odcep ekpedicije se bo ustanovil v zalivu Braganza, dočim bo ostala polovica taborila na Nordenskjöldovi gori, svojo opazovalnico pa bo imela v bližini naselbine Longyer. Oba dela ekpedicije odrineta na pot v juliju in njuno delo bo trajalo približno trinaest mesecev.

Najlepša ženska Daljnega vzhoda

Ana Maja Wong, znamenita filmska igralka, je premamila celo častitljive učenjake na pekinški univerzi, da jo hočejo imenovati za častno doktorico

Zemlja se je odprla

V Monterosellu pri Sassariju se je obhajala svatba, na kateri se je zbralo trideset ljudi. V trenutku, ko je hotela stopiti po domači šegi mati pred ženina in nevesto, da jima podeli svoj blagoslov, pa se je pod svati nenadoma odprla zemlja. Trije svatje so bili pri tem hudo ranjeni, več drugih pa je dobilo lažje poškodbe. Le ženina in nevesta sta kakor po čudežnem naključju ostala nepoškodovana.

Gradbeno posojilo v Parizu

V Parizu je izšel oklic na subskripcijo gradbenega posojila, ki je bilo podpisano v nekaj urah. Gradbeno dela predvidevajo v prvi vrsti gradnjo cerkva. Posojilo znaša 20 milijonov frankov in ima v prvi vrsti namen omiliti brezposelnost.

Smrtna nesreča španskega komanderja v Maroku

General Morata, komandant Melille, ki se je na inspekcijskem potovanju z letalom smrtno ponesrečil

SVETOVNA GOSPODARSKA KRIZA

je težko prizadela tudi japonsko industrijo. Trgovina z inozemstvom je padla. Nastala je mandžurska kriza. Japonska vojska je vdrla na kitajsko ozemlje in razgnala neorganizirane kitajske vojne sile. Kitajci so odgovorili z bojkotom japonskega blaga. Japonska je udarila. Sanghaj je zaseden... Ves svet se je začel zanimati za Daljni vzhod, zlasti za Japonsko. Veliki narodi imajo dovolj knjig in časopisov z opisi japonske zgodovine, kulture in civilizacije, običajev itd., v našem jeziku pa je bore malo zadevne literature.

Ilustrovana tedenska revija »ZIVLJENJE IN SVET« si je pridobila pravico, da sme kot edini časopis v Jugoslaviji prinašati serijo slik s članki

RAZVOJ JAPONSKE V SLIKI IN BESEDI

ki prične izhajati že 1. maja.

Kdor še ni naročnik edine slovenske tedenske revije, naj ne zamudi ugodne prilike!

»ZIVLJENJE IN SVET« se naroča v Ljubljani: Knafljeva ulica 5 in stane polletno Din 40.—, trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—.

Vihar uničil razvaline zgodovinskega gradu

Te dni je vihar deloma razrušil razvaline znamenitega gradu Canossa v gornji Italiji. Kakor znano, je moral v tem gradu leta 1077, delati pokoro cesar Henrik IV. po nalogu papeža Gregorja VII. Grad je bil že leta 1255 večidel uničen, razvaline pa je leta 1878. vzela italijanska država v svoje varstvo

Smrt soutemeljitelja asepsa

V Kielu je umrl 83-letni kirurg dr. Gustav Neuber, soutemeljitelj asepsa.

Pokojnik je bil eden najodličnejših nemških kirurgov in je pripadal tako zvani Eschmarchovi šoli, ki si je pridobila s svojimi metodami zdravljenja velikanske zasluge za človeštvo. Ranocelnštva se je bil izučil v nemško-francoski in srbsko-turški vojni.

Po vzorcu Listerja je najprej zastopal načelo antiseptice in je iskal desinfekcijskih možnosti, ki bi bile v stanu izboljšati antiseptične obveze proti ranam. V zvezi s tem je začel razvijati pred petdesetimi leti ob tedanjih početnih izsledkih bakteriologije lastne ideje asepsa, ki je učila, da ni treba zaščitena pred vnetjem s kemičnimi sredstvi kakor so karbol in jodoform, ampak z vodo in milom, s prekuhanjem instrumentov, s temeljitim čistanjem rok, ki so operirale bolnika. Dr. Neuber je imel o asepsi mnogo predavanj in je privedel svojo idejo do popolne zmage v moderni ranocelniški praksi.

Moderen državni uradnik

Časopis »Zine«, ki ga izdaja tvorničar Baťa, objavlja v svoji zadnji številki zanimiv dopis nekega davčnega uradnika, ki navaja deset zapovedi za racionalizacijo državne uprave:

1. Samostojnost in zmognost uradnega predstojnika (razširjen pristojnosti), 2. nagrade za izredne uspehe (konkurenca), 3. medsebojno podpiranje državnih oblasti, 4. stroge kazni za površnost, nespoštnost in povzročitev škode, 5. nabava smotrenih tiskovin, ki naj jih izda vsaka oblast zase, 6. poostrena kontrola, 7. nič ukvarjanja z malenkostmi in odvisnostmi, 8. zmogni predstojniki in dobro šolane osebe, 9. nobenih odvisnih premeščanj oseb, ki so že uvedene v delo, in 10. malo priznanja, mogoče v pisni obliki.

Avtor teh zapovedi pristavlja, da je v svoji 4-letni državni službi, držec se teh načel, prihranil državi poldrug milijon Kč.

Ta je ugrabil Lindberghovega otroka?

Harry Fleischer,

ki je odločil iz Nove Škotske na Angleško, je baje po ugotovitvah ameriške policije ukradel Lindberghovo dete

ANEKDOTA

Peter Altenberg se je bil nekoč zmenil z nekim dunajskim gledališkim kritikom, da se dobita drugega dne ob 12. a ni prišel na sestanek. Kritiki je pesnika poiskal v njegovem stanovanju in ga je našel v postelji.

»Kako morete biti tako leni?« je vprašal.

»Nisem len,« je odvrnil Altenberg srdito. »Če ležim, še ni rečeno, da sem len. Delam, premišlujem, ustvarjam.«

»Na ta način se boste že zgarali do smrti,« je menil obiskovalec.

Vsak dan ena

Mikrobiologija

»Pa pravijo, da so me starši določili za lovca na velike zverine!...«

Ševčik spet v domovini

Glasbeni pedagog Ševčik, ki je nedavno obhajal 80-letnico rojstva, se bo kmalu pripeljal iz Amerike domov in se zaradi visoke starosti ne bo več vrnil v Boston, ampak ostane v domovini. Nastanil se bo v Pisku, kjer ga bodo slavnostno sprejeli in mu priredili 21. in 22. maja velike svečanosti.

Ognjeniški pepel za industrijo

Agence Havas poroča iz Buenos Airesa, da so ameriški znanstveniki analizirali pepel, ki so ga izbruhali vulkani v srednje-čilski Andah, in prišli do zaključka, da je prav dobro poraben v industrijske namene, predvsem za izdelovanje cimenta.

Levi po 2000 Din

V Nanoliju se je začela konec minlega tedna dražba živalskega parka cirkusa Schneiderja, ki je prišel v konkurz. Ob tej priliki so prodajali mlade leve po 2000 dinarjev, orle pa nekoliko ceneje. Za dva bengalska tigra so iztržili po 5000 Din. volke pa so prodajali po 200 Din, opice pa po 400 do 500 Din.

»Ljudje brez Boga«

Frankfurtski docent dr. Hans Mühlentlein, ki si je stekel v znanstvenih krogih odlično ime kot proučevalec življenja Etruskov, je napisal dramo »Ljudje brez Boga«. Drama obravnava osebnost ruskega diktatorja Stalina in bo njena krstna predstava v Baslu. Mühlentlein bo pri tej priliki sam glumil vlogo Stalina.

Michel Zévaco:

20

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Mehanično, z razburjenostjo, ki je ni mogel prikriti, je zamrmral: »Moja hči!...«

Tej razburjenosti je bila vzrok ljubezen do deklice, o kateri je zdaj vedel, da je njegov otrok. Sram ga je postalo, ko se je spomnil, s kakšnim namenom se je pritihtal k njej.

Ko je pomislil, da je nekoč na enak način prišel k njeni materi, da ji je s silo vzel najdražji zaklad in da je hotel prav tako storiti tudi z njeno hčerjo, mu je neznana groza zbudila občutke sramu, ki ga je bil že davno pozabil.

Bodimo odkriti — besede, ki jih je pravkar čul iz njenih ust, so izkoreninile v njem čutno ljubezen do dekleta. Vsaj ta trenutek je videl v njej le svojo hčer. Odkrito se je zaničeval, da jo je mogel tudi le v mislih umazati.

Ta razburjenost, ki je ni mogla razumeti, je prevzela in vznemirila deklo.

Ce se kralj ne bi bil tako zelo zatopil v svoje spomine, bi ga bil presenetil mrzli izraz njenih oči, ki so bile drugače tako dobre. Te oči so ga s strahom opazovale. Videl bi bil senco, ki je padla na njegovo čelo, gubanje črt na obrazu, trzaje, ki so jo pretresali, ko je čula njegovo zamolklo mrmranje: »Moja hči!«

Toda kralj ni ničesar opazil. Še zmerom je premišljal.

Počasi se mu je jela zbujati misel, da je bilo to, kar je imel za ljubezen, le občutje očeta. Spomnil se je, kako ga je mučila podobnost dekleta z neko žensko, ki je ni mogel ugotoviti, in konec njegovih misli je bilo prepričanje:

»Moje srce je uganilo, da mora biti ta božanski otrok moja hči.«

In to mu je bilo dovolj, da se je pomiril.

Na zločin, ki ga je bil takrat storil, ni več mislil. Predaleč je bil že!... Le nečesa si ni mogel odpustiti: da je otroka prepustil usodi. Toda to bo zdaj lahko popravil. Še preden se mu je sanjalo o tem, kar je pravkar zvedel, je bil sklenil, da se bo pobrigal za otroka Blanche Saugiške. Zdaj, ko je gledal to cvetočo lepoto, se je opajal ob misli, da je ta čudoviti otrok njegova hči. In dejal si je sam pri sebi, da bo storil zanj z veseljem sam od sebe stokrat več, kakor bi po vesti moral.

Skrivaj je opazoval dražestno dekle in še bolj trdno sklenil kraljevsko poplačati svojo dolgotrajno pozabljenost. Potem pa je rekel sam pri sebi:

»Bogme, to dekletce bo biser mojega srca. Kraljevsko jo nagradim, omožim jo z enim svojih prijateljev, nikdar je ne pustim iz oči, in če ji bo le količkaj zame, bo srečna. Plačilo bo popolno, čeprav pozno. Dolžan sem ji to.«

Da bi ji naslikal prihodnost, da bi ji naštel dobrote, ki jo je nameraval z njo obsuti, je razširil roke in dejal še enkrat:

»Moja hči!«

S tem, da jo bo priznal za svojo hčer in jo vzel v naročje, se mu je zdelo, da se kaže zelo velikodušnega. Prepričan je bil, da mu bo padla okrog vratu in ga z veseljem imenovala očeta.

Toda prišlo je čisto drugače.

Na njegovo veliko presenečenje se Bertille ni ganila. Odkimala je in samo žalostno zamrmrala:

»Saj nimam očeta!... Nikoli ga ne bom imela.«

Henrik je, ves omamljen od dekletove miline in lepote začel pazljivo premišljati, če je še kaj pozabil storiti.

Čutil se je, da se ga tako ogiblje. Žalostno ga je gledala in v njenih očeh ni bilo prav nič strahu pred kraljem ali očetom.

Zavedel se je, da je imelo to mlado dekle, ki je v nesreči zgodaj dozorelo, značaj, ki ga ni moglo preslepiti obetanje in denar, ne premamiti zvijačnega modrovanje. Zavedel se je, da stoji pred stroгим sodnikom, ki mu mora plačati račun, in ne pred otrokom, ki je ves srečen, da je našel svojega očeta in ki ve, da bo kraljevski na-

slov, ki ga nosi ta oče zadostno zagotovilo in plačilo za žalostno, bedno preteklost.

Upal je, da se bo lahko ognil pojasnilom, ki bi mu bila nerodna. Zdaj je videl, da se je uštel.

Toda ker je bil v srcu pravičen, si je moral priznati, da ima ona prav. Zato se je odločil, da pozabi na svoje kraljevsko dostojanstvo, posebno še zato, ker mu še na misel ni prišlo, da jo javno prizna za svojo hčer, in sklenil je, da si jo pridobi s potrpežljivostjo in dobriimi besedami.

Da bi ji dokazal, kako zelo razume njeno pomislanje, je sočutno vprašal:

»Dosti ste pretrpeli, dete moje?«

Brez trpkosti mu je odgovorila:

»Res, zelo nesrečna sem bila, veličanstvo.«

»Vem, da po moji krivdi. Toda nikar me ne obtožujte bolj kakor sem zaslužil. Saj morate sami vedeti, da princji po gotovem letu ne smejo več živeti le zase, ampak za narode, ki jih morajo vladati. Ne morejo vselej poslušati glasu svojega srca...«

Sredi stavka mu je skočila v besedo:

»Vaše Veličanstvo se moti, če misli, da bom odgovorila z očitki. Nikdar mi niti na misel ni prišlo, da bi zahtevala kakršnegakoli pojasnila od kralja, najmanj pa, če bi se tikalo mene. Kralj je gospodar. Odgovarjati mora le svoji vesti. Prosim Veličanstvo, naj sprejme moje zagotovilo, da ga ne bom nikdar pozabila.«

Te besede, ki jih ni pričakoval, so kralja prijetno prevzele. Ko je čul, da mu ne bo treba dati neprijetnih pojasnil, se mu je takoj vrnila dobra volja. Vstal je in jel živahno stopicati po kabinetu, nato pa je zadovoljno vzdihnil:

»Bogme, prav imate! Vidim, da vaš razum ne zaostaja za lepoto... To ni malo. Tudi jaz nočem po velikodušnosti ostati za vami. Priznam, da nisem prav storil... Ne ugovarjajte! Hudo sem grešil in svoje grehe moram in hočem popraviti. Poskrbel bom za vašo bodočnost. Napravil bom iz vas najsrečnejšo, najbolj poželjeno žensko. Bodite prepričani, da bom vselej pripravljen izpolniti vaše želje, če bo le v moji moči.«

Radio

Sreda, 20. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Kako duhovito kratkočasimo sebe in družino. — 19: Rusčina. — 19.30: Prenos opere z Dunaja. — 22: Napoved časa in poročila.

Četrtek, 21. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Etičnost in socialnost. — 19: Italijanska. — 19.30: Srbohrvaščina. — 20.10: Prenoš danskega večera iz Kopenhagne. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio - orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 20.10: Prenos iz Kopenhagne. — 22.15: Poročila. — ZAGREB 12.13: Plošče. — 17: Petje in balade. — 20.10: Prenos iz Kopenhagne. — 22.40: Lahka godba. — PRAGA 19.20: Popoldanski večer. — 20.10: Prenos dan, večera iz Kopenhagne. — BRNO 19.30: Opera. — Jakobičev iz gledališča. — 22: Plošče. — VARŠAVA 17.35: Popoldanski koncert. — 20.10: Koncert iz Kopenhagne. — 22.30: Plošna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 12.40: Plošče. — 16: Petje in klavir. — 20: Koncert vojaške godbe. — Prenos iz Kopenhagne. — 22.30: Godba za glas. — BERLIN 19.15: Plesni večer. — 21.10: Sluhoigra. — Zabaven program. — KONIGSBERG 16.15: Operni orkester. — 19.25: Komorna glasba. — 20: »Pri treh mladenkah«. — MÜHLACKER 17: Glasbena akademija. — 19.30: Operna glasba. — 20: Sluhoigra. — 21.20: Studijski koncert. — 22.45: Plesna glasba. — BUDIMPEŠTA 17.30: Zborovski petje. — 18.45: Klavirske skladbe. — 20.10: Prenos iz Kopenhagne. — 22.30: Lahka godba. — RIM 17.30: Lahka glasba. — 20.45: Veliki koncert orkestra in solistov.

Edina slovenska tedenska revija
»Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Pisarniške prostore

in
trgovski lokal

ODDA takoj zavarovalnica »DUNAV« v svoji palači na Aleksandrovi cesti.

Informacije se dobijo istotam v družbeni pisarni. 4851

PARCELA

ob Dunajski cesti

ca. 2000 m², vodovod, elektrika, ugodno na PRODAJ. 4849

Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Ako potrebujete denar

blagovolite se obrniti na trdko »PREDMET«, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15, telefon 2037, ker mi posredujemo nakup in prodajo vsakovrstnih rabljenih ter novih predmetov. 4838

Pozor! Pozor!

Kemično čiščenje in barvanje vseh vrst oblek, (izvršitev žalne obleke v 24 urah) nadalje zaves, preprog ter kožuhovine izvršuje po najnižjih cenah

ANTON BOC, Ljubljana
Selenburgova ulica 4 (dvorišče) in Vič
cesta IX, št. 9. 173

LJUDSKE CENE:

Nudimo vam priliko, da popolnite za majhen denar svoje gospodinjstvo. Cene so nizke, a kakovost blaga je dobra. — Jamčimo. Ako blago ne odgovarja, damo zameno ali vrnemo denar.

Vse po 5.- Din

Ženski slamniki v raznih barvah in fazonah
Otroški slamniki v raznih barvah in fazonah
Dva komada dišečega mila v celofanu
Pol kg mila za pranje perila
Steklenica za liker, $\frac{3}{10}$ litra
Stekleni pladenj za likersko garnituro, ovalen, vel. 26x16 cm.
Skleda za zelenjavo iz porcelana 19 cm.
Krožnik iz porcelana, globok ali plitev
Skodelica za kavo z malim krožnikom
Lonec iz emajla, $\frac{3}{4}$ litra
Ponva za mleko, $\frac{3}{4}$ litra
Kozica, $\frac{3}{4}$ litra
Kopalne čepice za dame
Krpica za brisanje prahu
Krpica za parkete
Krpica za posodo
Dva komada damastnih desertnih namiznih prtov
Brisača po metru, en meter
Pet komadov šifonskih robčičev
Dva ženska robca z borduro
Crepe-brisača 45x110 cm z resami
Otroški podbradnik
Zičnato ogródje za svetiljke
Senčniki iz pločevine
Samoveznica za gospode
Moške nogavice iz umetne svile
Dve škatlici paste za čevlje
Mapa pisalnega papirja
Otroške svilene pletene čepice v barvah
Ženske glavne rute v lepih vzorcih
Čipke iz sukanca in vložki za zastore, širina 8x10 cm
Dva metra čipk iz sukanca v lepih vzorcih, širina 5x6 cm
Dva kosa centimetra iz dobrega voščenega platna.
Ženski pasovi, imitacija usnja, z moderno niklajsto zaponko, širina 4 cm
Aluminijasta čaša.
Torbica za jestvine za otroke
Model za biskvit, rebrast 26 cm
Dva komada skodelic za juho iz emajla
Dva komada skodelic za kavo iz emajla
Dva krožnika, 18 cm
Dve žlici za zajemanje

Vse po 10.- Din

Ženski slamniki v raznih fazonah in barvah
Otroške platnene čepice
Otrračje iz trstike, vel. 30x50 cm
Vitračje gotove, bele in ekri, 55x65 cm
Čipkaste vitračje, po metru, širina 50 cm
Tri komade mandljevega mila v vrečici iz celofana
Usnjate denarnice za gospode
Kopalne čepice za dame
Tri komade krp za brisanje prahu
Šest komadov desertnih namiznih prtov
Meter gradla za spodnje hlače
Meter brisače
Krpica za ribanje tal
Kilogram kokošjega perja
Frotirna brisača z borduro, velikost 40x100 cm
Šest batistnih robcev s čipkami.
Blazina iz dobrega platna 40x50 cm
Predpasnik iz šifona z naramnicami
Kape za kuharice iz šifona s čipkami
Senčniki iz stekla
Samoveznice iz umetne svile za gospode
Cvrtne moške nogavice v polletnih desetih
Flor-nogavice, ženske, dvojna stopala, svilen blesk, moderne barve
Petnajst metrov cvrnatih čipk, širina 1.15 cm
Ženske cvrnatne rokavice v svetlih barvah
Usnjate taske za cigarete
Modeli, rebrasti, za biskvit, 32 cm
Modeli za kolače v 12 raznih vzorcih na karti
Jedilni pribor: nož, žlica, vilice
Samovar, lonček in cedilnik
Lonec iz emajla, 3 litre
Kozica iz emajla, dva litra
Nočna posoda iz emajla
Ponva za mleko, 1 liter, iz emajla
Umivalnik iz emajla, 34 ali 36 cm
Krožniki iz porcelana, globoki ali plitvi, z okraski
Krožniki ovalni za pečenke, iz porcelana, 32 cm
Nastavek za kolače ali sadje, steklen
Krožnik za kolače ali sadje, steklen, velik
Skleda za salato s 3 predeli in za kompot
Skleda za kompot, 21 cm, steklena
Platnii za hladne jestvine, stekleni, 19x12 cm
Vrč za vodo, steklen, 1 liter

Vse po 15.- Din

Ženski slamniki v raznih barvah in fazonah
Otroške platnene čepice
Madras tkivo za zastore, kockasto, belo, širina 150 cm
Vitračje, gotove, bele, 50x65 cm
Preproge po metru, širina 50 cm, en meter
Hišni čevlji, pleteni iz filca
Otroške oblečke za igre, za 1, 2, 3-letne
En meter damastnega belega namiznega prta
Pet komadov krp za posodo
Frotirna brisača z borduro, velikost 45x110 cm
Polnjena blazina s pisanim kokošjim perjem, 40x50 cm
Predpasnik iz kretona z naramnicami
Nosilec grudi iz batista v barvi
Svileni senčniki za svetiljke
Zidne svetiljke, električne
Lestenci iz stekla
Moške gumaste naramnice
Moške cvrnatne nogavice, eno ali večbarvne
Samoveznice za gospode iz umetne svile
Moške sportne nogavice
Moške sportne čepice
Ženske glavne rute iz umetne svile v lepih vzorcih
Moške majice v svetli ali bolj temni barvi, vel. 3, 4, 5
Model za biskvit, rebrast, velikost 40 cm
Preša za krompir in spirala za sneg
Kuhinjski nož
Lonec iz emajla, 4 litre
Umivalnik iz emajla, 38-42 cm
Kozica iz emajla, 4 litre
Vrč za posodo iz emajla
Steklen pladenj za sendviče, vel. 31 x 16 cm
Dva krožnika, ovalna za pečenke, iz porcelana, 26 cm
Skleda ovalna za zelenjad iz porcelana, vel. 34 x 21 cm
Skleda okrogla za zelenjad z zlatim robom, 23 cm
Vrč za vodo, lončen, vel. liter in pol

Vse po 20.- Din

Ženski slamniki v raznih barvah in fazonah
Otroške kapice iz ševijota, modre barve
Vitračje, gotove, bele, vel. 50 x 70 cm
Otrračje iz pravega kokosa, japan, z zeleno ali rdečo borduro
Preproga iz močnega motvoza, z raznimi bordurami, šir. 63 cm
Razpršilo za kolonjsko vodo
Otroške oblečke za 1-, 2-, 3letne
Tri komade makko krp za posodo
Frotirna brisača z borduro, 50 x 100 cm
Ženska srajca iz batista v barvi
Ženske spodnje hlače iz batista v barvi
Lestenci iz stekla
Moške spodnje hlače iz gradla, na vez, dolge
Moške spodnje hlače iz gradla, kratke, s pasom
Ženske nogavice iz la. cvrnatega materiala, s šiljasto peto
Moške majice z dolgimi rokavi, makko
Moške mornarske majice v temno s svilenimi progami
Torbice za dame v raznih barvah, z ogledalom
Deški nahrbtniki iz dobrega jadrničastega platna
Lonec iz emajla, 7 litrov
Otroški nahrtniki iz Uu
Kozica iz emajla, 6 litrov
Vedro za vodo
Preša za krompir in ribezen
Krožniki za testo, iz porcelana, 32 cm
Skleda za zelenjad, zlato obrobljena, iz porcelana, 25 cm
Vrč za vodo, en liter in pol, steklen
Doza za kekse, s ponikljanim držajem in pokrovom
Košarica za kruh, ponikljana
Podstavek za steklenice, lončen, s ponikljanim robom
Likerni servis za 6 oseb

Vse po 25.- Din

Linolej po meter za predsobe, šir. 65 cm
Razpršilnik za kolonjsko vodo
Namizni prt, bel ali pisan
Plahta, zarobljena iz žutice, vel. 145 x 200 cm
Garnitura: srajca in spodnje hlače iz šifona za dame
Predpasnik z naramnicami iz listra
Predpasnik z naramnicami iz klota
Ženski kombine, spodnji, iz batista, v barvi
Lestenci iz stekla
Stekleni senčniki
Moške srajce s pisanimi prsi
Moški filcasti klobuki v raznih barvah
Ženski polstezniki iz dobrega brokata
Moške makko-majice z dolgimi rokavi

Vse po 30.- Din

Ženski slamniki v raznih barvah in fazonah
Razpršilnik za kolonjsko vodo
Polnjene blazine s pisanim kokošjim perjem, 58 x 76 cm
Ženska nočna srajca iz batista v barvi
Stekleni senčniki
Kuhinjske svetilke na povlačenje
Moški in ženski dežniki
Ženski svileni šali za glavo, v svetlih barvah
Pladnji za torte, lončeni, s ponikljanim robom
Jajčni servis za 1 ali 2 osebi
Doza za kekse
Garnitura za kolače za 6 oseb, lončena
Ker bodo nekatere vrste naglo razprodane, prosimo, da naročite takoj, ker se vezemo samo tako dolgo, dokler traja zaloga za časa te priredbe.

Največja trg. in izvozna torbka v državi

Kastner & Ohler
Zagreb.

Olica 4

Olica 4

Pridržujemo si pravico po količini omejene prodaje. S to ponudbo in cenami se vezemo, dokler zaloga traja za dobo te priredbe. Odpreda izven Zagreba sledi po povzetju. a pošiljave nad 500 Din pošljemo franko. Kunci izven Zagreba, ki slučajno še niso dobili glavnega kataloga, naj ga zahtevajo.

